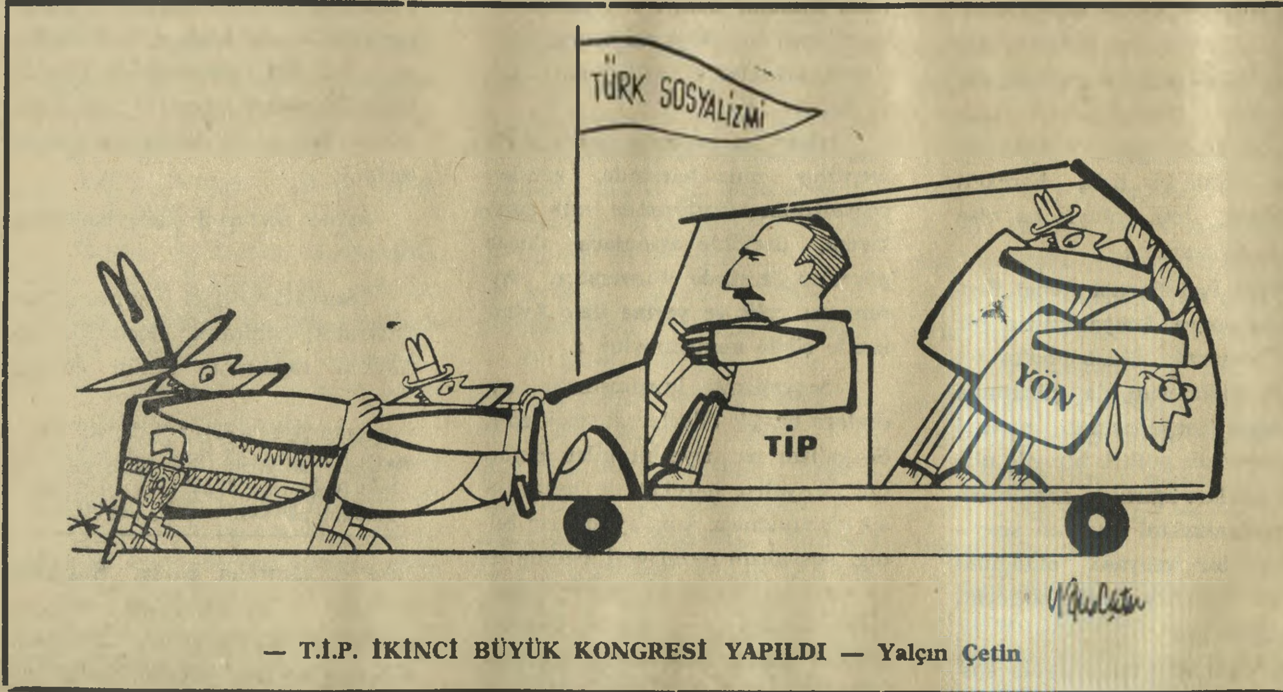
yaşasın emekçiler yaşasın türkiye

Devlet Nüshası

DÖNÜŞÜM

1.12.66

— T.İ.P. İKİNCİ BÜYÜK KONGRESİ YAPILDI — Yalçın Çetin

Türkiye İşçi Partisi İkinci Kurultayı Malatya'da Yapıldı

Türk Emekçisi Bilinçleniyor

Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi birkaç gün önce sonuçlandı. Delegeler, büyük ölçüde, bir dönem önceki yöneticileri seçerek, güvenlerini belirtmiş oldular. Kafaları karışık birtakım «aydın» kişilerin kendi yüreklerindeki karanlığı, küçük burjuva aydınlığına özgü telâş ve ümitsizliklerini İkinci Büyük Kongre'ye bulaştırmak istemeleri gözden kaçmadı. Ama; işçi, köylü, zanaatkâr, tüm emekçi delegelerin ağırbaşlılığı, soğukkanlılığı, ölçülülüğü ve bilinçliliği; ölçüsüzlükleri, şarlatanlıkları ezip geçti. Türk sosyalizmini Türk halkının kendi elleriyle kuracağını savunanları bir kez daha haklı çıkardı.

Türkiye İşçi Partisi Türk sosyalizmine giden yolda kararlı, sağlam adımlarla ilerliyor. Parti örgütü Türkiye'nin bütün şehirlerine, kasabalarına, köylerine yayılıyor. Binlerce partili; işçi, köylü, zanaatkâr, aydın, binlerce halk çocuğu, binbir baskıya, sıkıntıya rağmen, Türk halkını bilinçlendirme savaşını veriyor.

Türk sosyalizmi işte böyle kurulacak. Sabırlı, bilinçli, kararlı savaşımız milyonlarca emekçiyi bir çığ gibi sosyalizm saflarına çekecek, Türk halkı Türk sosyalizmini kendi elleriyle kuracak. Dün Akhisar'dan, Bursa'dan kanlar içinde geçtik, bugün Malatya'da sevgiyle, saygıyla kulak veriliyor sesimize. Yarın bütün Türkiye'de Türk emekçisinin bilinçli, gür sesi çınlayacak.

Türk emekçisi bilinçleniyor. Türk sosyalizmi bir düş, bir tasarı olmaktan çıkarak canlı, yaşayan bir halk hareketine dönüşüyor. Türk İkinci Milli Kurtuluş Savaşı kesin aşamasına yaklaşıyor.

DÖNÜŞÜM

İkinci Millî Bağımsızlık savaşında :

MEHMET ALİ AYBAR OY BİRLİĞİYLE TEKRAR GENEL BAŞKAN SEÇİLDİ

20 Kasım'da başlayan Türkiye İşçi Partisi 2. Kurultayı, 24 Kasım Çarşamba gecesi bitti ve MEHMET ALİ AYBAR oybirliğiyle tekrar Genel Başkan seçildi. Seçimden sonra yaptığı basın toplantısında Aybar;

«T.İ.P. büyük kongresinde aldığı Amerika'ya karşı pasif direnme kararı ile bu amaca ulaşmak için bütün gücü ile çalışacaktır. Amerika Türkiye'deki imtiyazlarını bir takım ikili anlaşmalarla elde etmiştir. Pasif direnme kampanyası halkımızın büyük çoğunluğu tarafından benimsenip desteklendiği gün Amerikalılar yalnız kendilerinin istenmediğini her günkü yaşantıları ile görüp anlamış olmakla kalmıyacaklar, aynı zamanda halkın bu uğurdaki ağırlığı ikili anlaşmaların feshi yolunda sorumlu hükûmet için demokratik bir işaret de olacaktır.»

«... Türkiye'nin bugün başlıca dâvası milli bağımsızlığa tam olarak kavuşmaktır.»

«... Tepeden inme sosyalizm denemeleri sosyalizm nazariyesine aykırı olduğundan başka, Türkiye'nin şartlarına da uygun düşmemektedir. Bundan dolayı demokratik rejimin Türkiye'de kök salıp yerleşmesi bir zarurettir.» demiştir.

*
* *

Geceli-gündüzlü, uzun bir çalışmayla ancak 4 günde bitirilebilen Türkiye İşçi Partisi 2. Kurultayına ilerici(!) gazetelerin takındıkları tavır, haberleri değerlendirmekte gös-terdikleri sorumsuzca davranışlara ileride değineceğiz. Bağımsız ve sosyalist Türkiye'yi kurma yolunda yıllardan beri her türlü iftira, zorbalık ve baskıya katlanan Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Kurultayını, Kurultayın aldığı kararları ve bu sosyalist Kurultayın Türk emekçi halkına tuttuğu ışığı kamu oyuna duyurmayı «DÖNÜŞÜM» kaçınılmaz bir görev saymaktadır :

20 KASIM 1966 PAZAR

196 delegenin katılmasıyla başlayan Kurultayda ilk olarak Başkanlık Divan seçimi yapıldı ve İstanbul Milletvekili yazar Çetin Altan oybirliğiyle Kurultay Başkanlığına seçildi.

Çetin Altan, «Emekçi halkın mutluluğu için uğraşan kalem işçileri adına bana gösterdiğiniz sevgiden dolayı çok sevinçliyim» diye-rek Kurultayı açtı ve gündem gereğince ilk konuşmayı Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'a verdi. Aybar özetle;

«Dost maskesiyle içimize giren Amerika dış borçlar mekanizmasının da yardımıyla Türkiye'yi nüfuzu altına almıştır. 20 yıldır yurdumuzda geniş yetkili Amerikan heyetleri, kumandanlıkları ve otuz bini aşan silâhlı kuvvetleri bulunuyor. Hükûmetlerimizin denetliyemediği askerî üsler, radar şebekeleri siteler kurulmuştur. Hemen her Bakanlıkta «uzman» adı altında çalışan Amerikalıların ve tâ en uzak köylerimize kadar «barış gönüllülerinin» hangi maksatlara hizmet ettikleri malûmdur. Yargı hakkı, gümrük, posta, T.R.T. ile ilgili hususlarda Amerikalılara egemenlik haklarımızla bağdaşmıyan imtiyazlar tanınmıştır. Ve de Amerikan emper-

«YAŞASIN EMEKÇİLER, YAŞASIN TÜRKİYE»

olaylara bakış

yalizmi içimizde aracılar, ortaklar bulmuştur. **Manzara bu yanı ile mütareke yılları Türkiyesini hatırlatmaktadır.»**

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı bu duruma düşülmesinin nedenlerini anlattıktan sonra konuşmasına şöyle devam etmiştir :

«Birincisinden 44 yıl sonra ikinci bir Millî Kurtuluş Mücadelesi vermek zorundayız. Bunun değişik şartlar içinde yürütülecek ve zafere ulaştırılacak çetin bir mücadele olduğunu bilmeliyiz. Amerika Türkiye'den çıkmamak kararındadır. Gerçekten yirmi yıldır devam eden Amerikan mevcudiyeti askerî ve politik teminata bağlanmıştır. 5 Mart 1959 tarihli ikili anlaşmaya göre, hükûmet talep ederse Amerika silâh da kullanarak iç işlerimize karışma yetkisine sahiptir. Bu fedakârlıklara Sovyetlerden gelebilecek saldırılara karşı korunmak maksadıyla katlandığımız söylenmektedir. Oysa millî bağımsızlığımızın, egemenlik haklarımızın Rusya veya Amerika tarafından çiğnenmiş olmasında, bize göre zerrece fark yoktur. Gelecekteki bir tehlikeden korunmak bahanesiyle haklarımız şimdiden Amerika'ya çiğnetilmiştir. Biz buna razı değiliz. Ve son Amerikan eri yurdumuzdan çıkarılana kadar mücadeleye kararlıyız. İkinci millî kurtuluş hareketi başlamıştır. Ve bu kez zafer aynı zamanda sosyalizmin de zaferi olacağından kesin olacaktır. Bir daha emperyalizmin nüfuz ve etkisi altına girmiyeceğiz.»

Aybar daha sonra sözü Başbakan'ın son konuşmalarına getirmiş ve ne millî kurtuluş hareketinin ne de sosyalizmin durdurulamıyacağını belirterek özetle şunları söylemiştir :

«Başbakan Adana'da yaptığı konuşmada, Türkiye'nin, dostluk kurmuş olduğu devletlerle münasebetlerinden büyük menfaatler sağladığı ve bunların üzerine kimsenin gölge düşüremiyeceğini ileri sürmektedir. Yirmi yıllık Amerikan «dostluğunun» bilânçosunu bir ay önce açıkladık. Bu dostluk ilişkilerinden aracılar, Amerikan firmalarının mümessilleri ve genellikle Türk burjuvazisi önemli menfaatler sağlamışlardır. Fakat bu ilişkilerin bir sınıfa sağladığı menfaatleri, yirmi yıldır gittikçe daha bağımlı hale gelen ve katmerli şekilde soyulan, sö-

mürülen Türkiye'nin ve emekçi halkımızın menfaati imiş gibi göstermeye kalkışmak, gülünç bir iddiadır. Ama anlaşılıyor ki, millî kurtuluş fikrinin halka mal olmasından, sosyalizmin hızla gelişmesin-

den Başbakan, böyle gülünç iddialar ileri sürecek kadar telâşlanmıştır. Başbakan'ın bu telâşının bir başka tezahürü de halk sömürücülerinin varlığını, demokrasinin teminatı olarak göstermesi ve Anayasaya karşı silâhlı bir halk hareketi olabileceğini, ima yoluyla da olsa açıklamış olmasıdır.»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı daha sonra Anayasamızın bir tahlilini yaparak Başbakan'ın bu konudaki iddialarını da çürütmüş ve 27 Mayıs Anayasasının, emekçi halk kitlelerinin politik bir güç olarak koyacakları ağırlıkla sömürücülüğün frenlenmesini öngören sosyalizme açık bir Anayasa olduğunu belirterek bu konudaki sözlerini şöyle bağlamıştır :

«Başbakan'ın tehditlerine sosyalistler gülüp geçerler. Çünkü biliriz ki, halkların uyanışını özgürlük yolundaki mücadelesini, sosyalizmin gelişmesini durdurmak kimsenin gücünde değildir.

Başbakan'ın sosyalistlerin ihanet içinde olduklarına dair sözlerine gelince, bir sosyalist partinin liderleri olarak bunları aynen Başbakan'a iade ederim. Türk sosyalistleri bugüne kadar ne yabancı firmalarla ortaklaşa halkı soymuşlardır; ne devlete hak edilmemiş faturalar çıkarmışlardır; ne herhangi bir yabancı devletin emellerine hizmet etmişlerdir; ne de egemenlik haklarımızı bağımsızlığımızı çiğneyen Amerikan varlığının çirkin yüzünü gizlemek için Türkiye'de Amerikan üssü yoktur diyecek duruma düşmüşlerdir. Sırça köşkte oturanlar başkalarına taş atmamalıdır.

Tavsiyemiz şu, Başbakan Anayasaya saygılı olsun. Anayasaya saygılı olmamanın ağır sorumluluklarını daima gözleri önünde bulundursun. Ve hafızayı beşer hiç değilse bu sefer nisyan ile malûl olmasın.»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı millî bağımsızlık mücadelesiyle sosyalizmin birlikte yürüdüğünü anlatmış; birinci millî kurtuluş savaşımızdan 44 yıl sonra ikinci bir kurtuluş hareketinin zorunluluğu içine düşmemizin sebebini, Türkiye'de sosyalizmin kurulamamış olmasıyla açıklamıştır. Aybar daha sonra Türkiye sosyalizminin özellikleri üzerinde durarak özetle şunları söylemiştir :

«Türkiye sosyalizminin başlıca iki özelliği halkçılık ve bağımsızlık ilkelerine bağlı oluşudur. Biz sosyalizmin halk kitlelerinin aktif katkısı olmadan kurulabileceğine inanmıyoruz. Halk kütleleri sosyalist bir politik örgüt içinde ağırlıklarını koymadıkça gerçekten sosyalizm kurulamaz. Hele Türkiye gibi geri kalmış bir ülkede sosyalizmin gerektireceği fedakârlıklar, ancak halkın inanlı ve gönülden çabasıyla karşılanabilir. Kaldı ki, sosyalizmin halkın felsefesi, halkın ahlâkı, ve halkın daha iyi, daha doğru, daha güzel, daha mutlu günlere olan umudu olduğundan, halksız veya halka rağmen bir sosyalizm düşünülemez. Bundan dolayı sosyalizmi sadece basit bir ekonomi tekniğinden ibaret sayanlar temelden hata içindedirler.»

Aybar bu vesileyle gerek millî kurtuluş mücadelesinde, gerekse sosyalizmin kuruluşunda halk sınıflarına, özellikle aydınlara düşen görevler üzerinde durmuştur. Aydınların rolü ve yerine dair Aybar özetle şöyle konuşmuştur :

«Sosyalizmin kuruluşunda aydınlara büyük ödevler düşmektedir. Sosyalizm nazariyesini bilen onlardır. Sosyalist hareket de nazariyesiz yürütülemez. Ama aydınların bildiği sosyalizm nazariyesi aslında işçi sınıfının ve bütün emekçi sınıfların ideolojisidir. Ve bu ideoloji emekçi halkın yaşantısını yansıtarak daima gelişmektedir. Etkin olması bu ideolojinin bu şarta bağlıdır. Bundan dolayı nazariyeyi bilen aydınların, nazariyeyi geliştirmek ve etkin kılmak için halkla el ele yürümeleri, yani halkın politik örgütünde ödev görmeleri zorunludur.

Bu kolayca anlaşılır bir noktadır. Aydınlar genellikle hâkim ve yönetici sınıflara mensupturlar. Halka yönelenler de bu sınıflardan kopmuşlardır. Bundan dolayı bu aydınlar iki yönlü bir yapıya sahiptirler. Yalnız kaldıkları zaman halka tepeden ve dışardan bakmak alışkanlıkları ağır basar.»

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı daha sonra Türkiye sosyalizminin bağımsızlık ilkesine bağlılığını üç noktada toplayarak açıklamıştır. Aybar Türkiye İşçi Partisi'nin Türkiye'de daha önce kurulmuş sosyalist partilerle olan münasebetlerini inceleyerek konuşmasını şöyle bitirmiştir :

«Türkiye İşçi Partisi tarih açısından daha önceki sosyalist kuruluşların devamıdır. Ama sadece tarihî gelişmenin bir halkası olarak... Yoksa Türkiye İşçi Partisiyle bunlar arasında kişisel bağlar kurmağa kalkmak çok yanlış bir davranış olur. Türkiye İşçi Partisi kuruluşu, program ve tüzüğü ve bugüne kadar izlediği politika ile bağımsız kişilikte yepyeni bir partidir. Bu noktayı ısrarla belirtmek isterim. Eski sosyalist partiler başka şartlar altında kurulmuş, başka şartlarda çalışmışlardır. Bize göre bunlar başarı ve başarısızlıklarıyla artık tarihe mal olmuşlardır. Şüphesiz bu partileri yeniden kurmakta herkes serbesttir. Fakat herhalde tarihe malolmuş bu hareketleri yeniden denemek için Türkiye İşçi Partisinin elverişli bir ortam olacağını düşünmek kesin olarak yanlıştır. Bu gibi heveslere kapılanlar varsa hevesleri kursaklarında kalacaktır. Bunun böyle bilinmesini isterim.»

Aybar sözlerini şöyle bağlamıştır :

«Sosyalizmi işçi sınıfının demokratik, bilimsel öncülüğü etrafında toplanmış bütün emekçi

sınıf ve zümreler kurar. Sosyalist aydınlar da bu hareketin içindedirler. Ve hareketin içinde oldukları, halkın yüzyıllık tecrübesinden yararlanmasını başardıklarını, teorik bilgilerini halkın kavrayacağı şekilde halka sundukları ölçüde aydınlar sosyalizmin kuruluşunda yararlı olurlar.

Türkiye halkının geri olduğunu ve sosyalizme yatkın bulunmadığını söyleyenler dalâlet içindedirler. Şartlar Türkiye'de halkın sosyalizmi kurmasına, hem de kısa zamanda kurmasına, son derece elverişlidir. Dünyada sosyalizm ağır basmaya başlamıştır. Emperyalizm - Sosyalizm çelişkisi emperyalizmin aleyhine sonuçlar vermektedir. Sosyalizm fikri kütlelere nüfuz etmiş, sosyalizmin kapitalizme üstünlüğü somut örneklerle ıspatlanmıştır. Nihayet kapitalist ülkelerde halkın çoğunluğunu demokratik bir plât formda toplamak imkânı gerçek şekilde belirmiştir.

Bu genel şartlara bize özgü olan şartlar da eklenmelidir :

— Bizde emekçi halkın bütün sınıf ve zümreleri milletlerarası tekellerin sömürüsü, ağaların ve kapkaççıların aczi ve ihaneti karşısında uyanış içindedir;

— Amerikan emperyalizmine karşı ikinci bir Millî Kurtuluş Mücadelesi içinde bulunduğunu halk hergün daha açık şekilde kavramaktadır;

— Halk meselelere sınıf açısından bakmağa başlamıştır;

— 1946'dan beri halk oy hakkına sahip çıkmaktadır; ve 1950'de Osmanlı tipi devlet yönetiminin temsilcisi C.H.P.'yi devirmiş olmanın bilinci içindedir;

— 27 Mayıs Anayasası sosyalizme açık bir belgedir. Ve emekçi halkın hak ve menfaatlerini kanunî teminat altında savunmasına imkân vermektedir;

T. İ. P. İKİNCİ BÜYÜK KONGRESİNİN TÜRK HALKINA BİLDİRİSİ

DÖNÜŞÜM

1 — Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi

Bugün Türkiye'nin başta gelen meselesinin tam bağımsızlığa yeniden kavuşmak olduğunu, bunun da ancak Atatürk'ün Millî Kurtuluş Savaşı Türkiyesine özgü dış politikasına yeniden dönülmekle gerçekleştirilebileceğini, bu politikanın dayandığı temel ilkelerin aradan geçen zamana rağmen bugün de geçerli olduğuna inanarak

Hiçbir devletle askerî ittifak yapmamak,

Komşu devletlerle dostluk ilişkileri kurup saldırmazlık paktları yaparak memleketimizin çevresinde bir güvenlik kuşağı yaratmak,

Bütün dünya devletleriyle barışçı ilişkileri geliştirmek,

Türkiye'nin savunmasını esas itibarile kendi silâh endüstrisinin geliştirilmesine dayandırmak ve en modern silâhları, en uygun satış şartlarıyla ve hiçbir askerî veya politik kayıt koymaksızın verecek olan devletlerden satın almak,

Misakı Millî hudutları ve felsefesi içinde dış politikayı yürütmek, yani millî hudutlar dışında, emperyalizmin kışkırttığı istilâcı maceralara girmemek ve bu sonuca varacak davranışlardan kaçınmak, ve

Antiemperyalist, millî kurtuluş hareketlerinden yana bir politika izlemek,

Şeklinde özetlenebilen bu dış politikanın ilkeleri ışığında, aynı ilkelerin bugünün şartları içinde uygulanması olarak :

a) Bağımsızlık ve egemenlik haklarımızla bağdaşmıyan bütün ikili anlaşmaların feshedilmesini, Amerikan üslerinin kaldırılmasını ve Amerikalıların elinde olan radar şebekesinin Türkiye emrine ve Türk komutasına verilmesini;

b) 1969'da sona erecek olan NATO ittifakından çıkmaya hazırlanmamızı ve bu maksatla acilen :

NATO entegre komutanlığı emrine verilmiş olan silâhlı kuvvetlerimizin, ekonomik gücümüz ve nüfusumuzla orantılı olarak ve başlıca üye devletlerin bu komutanlık emrine verdikleri kuvvetler de göz önünde tutularak azaltılmasını,

NATO'dan geri çekeceğimiz kuvvetlerle bağımsız ve millî bir savunma gücü kurulmasını,

NATO ittifakı gereğince kurulmuş üslerin münhasıran Genel Kurmay Başkanlığımız emrinde bulunmasını ve Türk komutanların komuta zinciri içine alınmasını,

Bu üslerde atom başlıklı silâhların ve bunları taşıyacak araçların bulundurulmamasını;

c) Silâhlı kuvvetlerimizin, anavatan müdafaası, millî kurtuluş stratejisi ve taktiğine göre ve halkla omuz omuza tam bir dayanışma içinde savaşı yürütebilecek şekilde yeniden örgütlenmesini, eğitilmesini ve donatılmasını;

d) Bütün komşu devletlerle iyi komşuluk ilişkileri geliştirilerek Türkiye çevresinde yeniden bir güvenlik kuşağının meydana getirilmesini;

e) Bizim gibi millî kurtuluş savaşı vermiş veya vermekte olan, antiemperyalist, az gelişmiş 3. dünya devletleriyle iyi ilişkiler kurulmasına özellikle dikkat edilmesini, milletlerarası kurul ve müzakerelerde Türkiye'nin bu devletlerin yanında yer alarak bu devletlerin haklarını savunmasını, onlarla birlikte emperyalist devletlere cephe almasını;

f) Partimizin Kıbrıs için ileri sürdüğü çözüm şeklinin bugün için de geçerli olduğunu tasdik ve bu «Üslerden ve silâhlardan arınmış, milletlerarası garanti altında tarafsızlaştırılmış, bağımsız, federatif bir Kıbrıs Devleti» tezinin, hem Türkiye'nin ve Kıbrıslı Türk cemaatinin menfaatlerine, hem de dünya barışının idamesine en uygun tez olduğunu ve bunu gerçekleştirmek üzere elden gelen gayretin esirgenmemesini;

g) Vietnam'a müdahalesi ve Güneydoğu Asya'daki tırmanma politikası dünya barışını gitgide daha fazla tehdit etmekte olan Amerika'nın Birleşmiş Milletler ve Cenevre kararları ile genel devletler hukuku ve insanlık ilkelerini hiçe sayan bu tutum ve davranışın önlenmesi ve 3. bir dünya savaşı ihtimalinin bertaraf edilmesi için

Amerika'nın ön şartsız olarak Vietnam'dan derhal çekilmesini,

Cenevre konferansı kararları ışığında bir konferans toplanmasını

Ve bunu temin etmek üzere milletlerarası politikada bütün barışçı devletlerle birlikte harekete geçilmesini ister

Ve tarihte ilk millî kurtuluş savaşını vermiş ve ikinci millî kurtuluş hareketi içinde bulunan bir milletin evlâtları olarak

Vietnam'ın millî kurtuluş savaşı veren kahraman halkına sevgi ve saygılarını iletir.

2 — Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi

Dış politika ve millî savunmada tam bağımsızlığın, ancak ekonomik bağımsızlıkla gerçekleştirilebileceğinin, ekonomik bağımsızlığın ise esas itibarile kendi emek gücümüzle değerlendirmek suretiyle hızla sanayileşmekle mümkün olabileceğinin bilincine varmış olarak

a) Sanayileşmemizi engelliyecek, Türk ekonomisini yabancı sermayenin sömürüsüne açacak olan Ortak Pazar anlaşmasından çıkılmasını;

b) Amerika'ya ve Batı Avrupa'ya bağlı tek taraflı ticaret rejiminin değiştirilmesini ve bütün dünya devletleriyle ticaretin geliştirilmesini;

c) Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ile Petrol Kanununun derhal yürürlükten kaldırılmasını, petrol ve madenlerimizin millileştirilmesini;

d) Türk parasının dolar yörüngesinden kurtarılmasını;

e) İktisadî devlet teşekküllerinin, bu arada yeni yapılmakta olan petrol boru hattının özel teşebbüse devrinin veya özel teşebbüsü, dolayısile de yabancı şirketleri bu teşekküllerde hisse sahibi etmek gibi teşebbüslerin kesinlikle önlenmesini

İlk şart olarak görür.

3 — Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi

Getirdiği sosyal, ekonomik haklar ve sosyal devlet ve sosyal adalet anlayışı ile 27 Mayıs Anayasasının, halktan, emekten yana, sosyalizme açık bir Anayasa olduğu bilimsel gerçeğini bir kere daha teyid ve iktidar partisi ve hükûmetinin, Anayasanın, ferdî teşebbüs hürriyetine dayanan liberal bir ekonomiyi öngördüğü inanç ve iddiaları ve buna uyan eylemleri ile Anayasanın dışına düştüğünü ve özellikle

Fikir ve söz hürriyetine karşı ve bilhassa sosyalist harekete karşı gittikçe artan bir baskı politikası güdüldüğünü, delilsiz tevkiflere gidildiğine, polis tertiplerine baş vurulduğunu, basın mensuplarına fiilî tecavüzlere girişildiğini,

İşçi hareketlerine, grevlere müdahale edilmekte olduğunu, işçi haklarının daha da kısıtlanmak istendiğini,

Gittikçe artan işsizliğin önlenmesi ve işsizlerin korunması için hiçbir ciddi tedbir alınmadığını,

Anayasaya aykırı olarak, vergi yükünü emekçi, yoksul halkın omuzlarına yükleyen bir vergi politikası izlenmekte olduğunu,

Gerici akım ve hareketlerin korunmakta, her vesile ile dinin politikaya alet edilmekte olduğunu,

Bütün yurttaşların din, dil, mezhep, ırk ayrımı gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğunu beyan eden Anayasanın âmir hükümlerine aykırı davranışlarda bulunulduğunu, mezhep ve dil ayrımlarına göre yurttaşlara farklı muamele edildiğini,

Yurtta asayişsizliğin alıp yürüdüğünü, can ve mal emniyetinin birçok bölgelerde, özellikle doğuda büyük ölçüde ortadan kalktığını,

Eğitim sistemimizin tam bir çöküş içinde bulunduğunu, her öğretim seviyesinde halk çocuklarına ve gençliğe okuma imkânlarının sağlanamadığını, özel paralı okulların teşvik edildiğini gençlik ve öğretmenler arasına nifak sokulduğunu ve bu toplulukların çeşitli teşekkülleri arasında fark gözetildiğini

Tesbit ve bu durum ve davranışları takbih eder ve bütün bu nedenlerden dolayı

Bugünkü iktidarın ve onun çıkarlarını temsil ettiği hâkim sınıfların Türkiye'nin askıda bekleyen meselelerinin hiçbirini çözemiyeceği, aksine Türkiye'nin gelişmesini engelledikleri ve bu nedenle de tarihsel görevlerini yitirdikleri gerçeğini bir kere daha belirtir.

4 — Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi

Gerek politik, gerekse ekonomik bağımsızlığın son tahlilde sosyalizmle gerçekleşeceğine ve Türkiye'de sosyalizmin

Genel sosyalist ilke ve gelişme kanunlarına dayanmakla beraber, memleketimizin tarihsel şartlarına, millî özelliklerine uygun,

Millî bağımsızlığına kıskançlıkla bağlı ve aşağıdan yukarı demokratik bir yoldan, yani örgütlenmiş emekçi sınıfların elbirliği, bilinçli, cesur çabasıyla gerçekleşeceğine

Olan inancını teyid eder.

5 — Ve Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi

Amerika'ya karşı verilen ikinci millî kurtuluş mücadelesini başarıyla yürütüp tam bağımsızlığa kavuşmak ve Anayasanın eksiksiz, tastamam uygulanmasını sağlamak için Partinin, bugüne kadar iç ve dış politikada savunduğu görüş ve tezleri onaylıyarak bu yolda yapılan çalışmaları takdirle anar ve

Bütün parti teşkilâtını, emekçi halkı örgütleme, politik bir güç haline getirme çabalarını bütün imkânlarını kullanarak daha da hızlandırmaya,

Emekçi kitlelerle birlikte bütün ilerici, yurtsever, namuslu vatandaşları, kurulları, gençliği ve aydınları,

Bağımsızlığımızı yeniden sağlamak ve Anayasamızı savunmak amaçları etrafında güçlerini birleştirmeye

Ve bu maksatla acilen

Halkımızın millî bağımsızlık duygu ve heyecanlarını Amerikalılara karşı kutsal bir direnme haline getirerek, onları bir yalnızlık ve nefret çemberi ile kuşatmak,

Türkiye'yi Amerikalıların oturup barınamıyacağı bir ülke haline getirmek üzere

Pasif direnme hareketine katılmaya çağırır.

Türkiye İşçi Partisi
İkinci Büyük Kongresi

olaylara bakış

— Ve de 1961'den beri emekçilerin kurduğu, emekçilerin yönettiği ve halkın isteklerini savunan, **halkla iç içe olan bir sosyalist kuruluş, Türkiye İşçi Partisi vardır.**

Şu halde bu şartlar altında, ve halka ancak ıstıraplar getiren bugünkü çürümüş ortamda halk sosyalizme mutlaka sahip çıkacaktır. Ve şimdiden çıkmaktadır.

Türkiye İşçi Partililer hergün halkla daha gerçek, daha sağlam ilişkiler kuruyorlar. Halk sosyalizme ne tepeden inme devrimlerle ne de aydınlar arasındaki nazarî tartışmalarla kazanılır. Halkı sosyalizme kazanmanın tek yolu, her zaman, her vesileyle halkın hizmetinde olmaktır; halkın dertlerine halkla beraber çare aramaktır. Halkı ezen şartların karşısına ısrarla ve devamlı olarak çıktınız mı, halkın zaten yaşantısında olan sosyalizm bilinç seviyesine ulaşır, bir halk eğilimi haline gelir. Türkiye İşçi Partisi bu yoldadır.»

Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın konuşmasından sonra komisyonların seçimine geçildi. Tüzük tadil, hesap tetkik ve teklif maddeleri komisyonları seçildi ve Merkez Yürütme Kurulu tarafından hazırlanan ve ilk bakışta bir kitap havası andıran, tutarlı, ciddî ve bilimsel bir yöntemle kaleme alındığı görülen çalışma raporu okundu. Kısa da olsa raporla ilgili bazı bilgileri okuyucularımıza sunmakta yarar görüyoruz. Çalışma programı; dünya olayları, iç olaylar, işçi

«... Ve, halk sosyalizmini kuruyor.»

hareketleri ve parti çalışmaları olmak üzere dört bölümü içeriyor. Dünya olayları şu dört nokta etrafında özetlenebilir.

a) Emperyalizmin güçlenen saldırganlığı,

b) 3. dünya devletlerindeki gelişmeler,

c) Askeri bloklarda çözülme alâmetleri,

d) Kapitalist dünyanın ekonomik durumu.

İç olaylarda Türkiye'nin son 2,5 yıllık iç politikası ve iç politikadaki değişim ve gelişimler ele alınmakta, ve olaylar parti açısından değerlendirilerek eleştirilmekte ve çözüm getirilmektedir.

İşçi hareketleri bölümünde; gene Türkiye'nin son 2,5 yıllık ekonomik durumunda işçilerin yeri, işsizlik sorunu, asgari ücretler sorunu, hükûmetler ve grev hakkı, sendikacılık buhranı, Türk-İş ve Türk-İş'in tutumu, lokavt sorunu ve işçilerin eğitimi üzerinde durulmaktadır.

Parti çalışmaları daha çok bir özet olarak verilmiş raporda biz burada bu bölümün arabaşlıklarını vermekle yetinelim. a) Partinin kendini kabul ettirme savaşı ve yapılan saldırılar, b) 1964 Senato seçimlerine sokulmayışımız ve Genel Başkanımızın adaylığının iptali, c) Türkiye İşçi Partisinin Kıbrıs görüşünün ilk defa belirtilmesi ve yaratılan fırtına, d) Hükûmetin düşürülmesi ve Akhisar tecavüzü, e) Zonguldak olayları ve Genel Sekreterimize yapılan iftira, f) A.P.'nin tezvir kampanyası ve Bursa olayları, g) 1966 Senato seçimlerinde Anadolu Ajansı yoluyla oynanmak istenen oyun, h) Yeni polis teşkilatı, ı) Seçimler, i) Genel seçimler sonunda Genel Merkezin durumu, k) Olağanüstü büyük kongre, l) Malî durum v.b. gibi parti içi çalışmalarında Parlâmento grubunun çalışmaları programda özet biçiminde verilmiş ve özellikle verilen kanun tasarıları üzerinde durulmuştur.

Çalışma raporundan sonuç bölümünü aynen aktarıyoruz;

«Bir bakıma bu kadar imkânsızlık içinde gerçekleştirilenler, bulunup buluşturulanlar insanı hayrete düşürür. Olamaz, imkânsız bu dedirtir, tarafsız bir gözlemciye. Fakat tarihî sorumluluğunu kavramış bütün partili kardeşlerimizin inanlı ve şevkli çabası imkânsız görüneni mümkün kılmasını bildi.

Bugün 59 ilde teşkilâtı ve Mecliste grupu bulunan bir partiyiz. Hemen hepsi işçi, köylü, esnaf, zanaatkâr yani emekçilerden kurulu ve hemen hepsi de yaşı 40 ın altında Cumhuriyet çocukları olan, pırıl pırıl aydınlık kafaları ve inanlı yürekleriyle 2500 mahallî yöneticimiz ve üye kaydını yenilemiş, partiye canıyla kanıyla, her şeyiyle bağlı 10 binlere varan üyemiz var. Hemen her köyde partimize oy vermiş, partimizin ilkelerini savunan kendini Türkiye İşçi Partili bilen ve öyle tanınan vatandaşlarımız var. «Her köyde bir parti görevlisi» teşkilâtlanmada yakın hedefimiz oldu.

Sloganlarımız gittikçe daha geniş çevrelerde yankılanıyor, geri kalmışlıktan ve bağımlı durumdan kurtulmamızın tek çaresinin Türkiye İşçi Partisi'nin gösterdiği yol olduğuna gittikçe daha fazla inanılıyor. Öncüsü olduğumuz ve süregelen olaylardan da hız alan Millî Kurtuluş Hareketi gittikçe daha geniş kütleleri etkiliyor, bilinçlendiriyor, safları arasına alıyor, örgütleniyor, kuvvetleniyor.

Bugünkü duruma gelmek kolay olmadı. Güç geçitlerden geçtik. Aşılmaz görünen engelleri aştık. Paramız pulumuz yoktu. Hepimiz çalışan insanlar, geçim sıkıntıları içindeydik. Ailemizin günlük maişetini, evimizin rızkını temin etmek mücadelesinden geriye kalan boş zamanlarımız pek azdı. Üstelik her türlü tezvir, iftira, saldırı ve tertibe göğüs germek gerekiyordu. Ama bilime inanıyorduk; emekçi halkımıza inanıyorduk; partimize inanıyorduk; partimizin programına inanıyorduk. Emekçi halkımızın tek kurtuluş yolunun programımızın gerçekleştirilmesinden geçtiğini biliyorduk. Geri kalmış olmanın, geri bırakılmış olmanın acısı yüreğimizde idi. Asırlarca hür yaşamış, imparatorluklar kurmuş bir millet olarak, tarihte ilk millî kurtuluş savaşını vermiş bir milletin fertleri olarak bağımsızlığımızı yeniden yitirmenin acısı yüreğimizde idi. Emekçi halkımızın kaderi bize bağlı idi. Biraz yılgınlığın, biraz daha az çalışmanın, biraz daha az fedakârlığın bir bakıma ihanet demek olduğunu biliyorduk. En sorumlu yöneticilerimizden en basit üyelerimize kadar hepimiz bütün halinde bu sorumluluğumuzu bilerek çalıştık. Partimizi bu gününe eriştirdik.

Görev ve sorumluluklarımızı yeni seçilecek arkadaşlarımıza, bu uğurda elinden geleni yapmaktan bir an geri durmamış olmanın gönül ferahlığı ve mutluluğu içinde devrediyoruz.»

Çalışma Raporunun okunması bittikten sonra 21 Kasım Pazartesi günü toplanmak üzere oturuma ara verilmiştir.

21 KASIM 1966 PAZARTESİ

İkinci gün Kurultayın en canlı ve hareketli günü oldu.

Çalışma programı üzerine eleştirilerin başlaması salonu ve kulisi bir zaman gerginlik ve heyecana boğdu. Gerçekte bu durum beklenen bir şeydi. Çünkü; Kurultay öncesinden başlatılan ve geliştirilmeye çalışılan Genel Merkeze karşı muhalefet gerçek alanını bulmuş oluyordu 2. günde. Böylece bu küçük muhalefet ilkin iki ayrı kesimde boy gösterdi. Bunlardan ilki; birtakım kişisel karşıtlıklardan giderek ilk önce bazı kişileri yıpratmayı daha sonra (Bilinçli ya da bilinçsiz) partiyi yıpratmayı, bölmeyi amaç ediniyordu. İkincisi; Türkiye İşçi Partisinin sosyalist ve anti-emperyalist mücadele yöntemine karşı çıkan ve çıkış kaynağını, partiyi yıpratmayı son günlerde kendine birinci derecede amaç edinen Yön dergisinde bulan ekipti. Daha sonra bu iki küçük grup birleşerek çabalarını Kurultay salonu ve Kurultayın çalışmasından çıkarıp kulis alanlarına ve otel odalarındaki toplantılara döktü. Gerçekte hiç bir güç teşkil etmeyen bu yıpratıcı muhaliflerin Kurultayda yaptığı en büyük kötülük; Türk sosyalist hareketine ve Türkiye İşçi Partisine bir takım olumlu katkılarda bulunmak amacını güden iyi niyetli ve yapıcı eleştiri ve dileklerin gereği kadar söylenmesine engel olması oldu. Anadolu'nun dört bir yanından Malatya'ya, emekçi Türk halkının sızılarını, partinin dertlerini, örgütün isteklerini duyurmak için gelen pek çok delegeyi susturdu, susmak zorunda bıraktı bu küçük, etkisiz ve sosyalist ahlâkla bağdaşmayacak biçimde kulisler çeviren grup. Ama bütün bunlara karşın 67 kişi konuştu çalışma programı üzerinde. Konuşan delegelerin bir kısmının özet biçiminde de olsa düşüncelerini yansıtmakta yarar görüyoruz.

Doç. Burhan Cahit Ünal (Siirt): Çalışma raporunda köylü sorunlarına gereği kadar yer verilmemiş. Biz, oylarımızın büyük bir kısmını köyden aldık. Geri kalmış ülkelerde köylü; sosyalizmin ordusudur. Bizde işçi, köyden yeni çıkmıştır, köyüne bağlıdır, iş bulmanın mutluluğu içindedir. Kendi sınıfının bilincinde değildir. Esnaf, küçük esnaf ve zanaatkâr meselesi gereğince ele alınmamış raporda. Gerçekte, ara tabakanın birinci kısmında yer alan bu kişiler büyük sermayeye karşıdırlar. Dinamik unsurdurlar. Ara tabakanın ikinci kısmı aydınlardır. Aydınlar; 1839 dan bu yana anti-emperyalist ve anti-feodal hareketler öncülüğünü yapmıştır. Siyasî tecrübeye sahiptir.

Doç. Suat Aksoy (Mardin): **Köylü sorunlarına raporda gereğince yer verilmemiştir. Köylünün istediği bir maddî bir de manevî şey vardır. Bunlar; toprağın mülkiyetine sahip olmak ve dinine hürmet edilmesidir. Programımız bu hususları cevaplandırmaktadır. Partimiz gericilikle mücadeleyi asla dinle çatışma şeklinde anlamaz. Programda bu tutumumuz toprak dâvasında olduğu gibi ayrıntılarıyla anlatılmamıştır. Kurultay bu konuda bir karar almalıdır**

olaylara bakış

Ruşen Aslan (Muş) : Türkiye İşçi Partisinde eğitim meselesini çok önemli buluyorum. Hattâ bu olay T.İ.P. nin seçimlere girmesinden daha önemlidir. Eğitimi sadece İstanbul ve Ankara'da yapmak yanlıştır. Anadolu'ya bakmak gerektir. Sosyalizmi sadece Ankara ve İstanbul değil bütün Türkiye kuracaktır.

Ali Göçmen (Hatay) : Türkiye İşçi Partisi köyden şehre doğru gelişmektedir. Bu nedenle raporun bütün halkın anlayacağı bir dille yazılması gerekirdi.

Süleyman Ganioğlu : Genel Başkanımız ve parti yöneticileri aleyhine birtakım imzasız mektuplar gönderilmektedir. Bu mektuplar ve gönderenler lânetlenmelidir.

Şükran Kurdakul (İstanbul) : Raporda 141 ve 142. maddelerle ilgili partimizin itirazı ele alınmamaktadır. Anayasa Mahkemesi itirazın red gerekçesini 1,5 yıldan beri yayınlamaktan kaçınmaktadır. Bu konuda Kurultay Anayasa Mahkemesini zorlama anlamında bir bildiri yayınlamalıdır. Parlâmento seçimlerinde merkeze tanınan % 5 kontenjan hakkı kullanılmamalıdır. Türk-İş konusunda programda yazılanlar bütünüyle doğrudur. Yalnız T.İ.P. de Türk-İş'e bağlı sendikacılar vardır. Bu sendikacılar Türk-İş'ten ayrılmalıdırlar. Bir parti marşı yazılmalıdır.

Savlet Dağlar (Tekirdağ) : Genel Merkez kimi seç derse onu seçmek zorundayız. Buraya dövüşmeye değil bu büyük mücadelede yöneticilere yardıma geldik...

Necati Yazar (İçel) : Anti-emperyalist mücadelede ara tabakalarla yapılacak iş birliğinden söz ediliyor. Hangi ara tabakalar? C.H.P. ile iş birliğinden söz ediliyor. Hangi C.H.P.? Burhan Cahit Ünal, «1950 den önceki devirde ara tabakaların durumunu devrin şartlarına göre almak lâzım» diyor. Ara tabakalara devrin şartlarına göre ilerici sosyalist anlayışa göre gerici olabilirler. Sonra, C.H.P. biz eleştirdik diye anti-emperyalist mücadeleden vazgeçerse durumu zaten ortadadır.

Yılmaz Kurt (İçel) : Ortanın solu diye bir lâf çıktı ortaya. C.H.P. değil ortanın solunda, ortada bile olamaz. Genel Merkezin Anadolu'ya daha çok ehemmiyet vermesi gerekmektedir.

Ahmet Aydın (Ordu) : Türk köylüsü de proleterdir. Raporda iş çi hareketlerine geniş yer verildiği halde köylü hareketlerine çok az değinilmiş. Teşkilâtla yöneticiler arasında ilişki tam olarak kurulamamıştır. Halkın anlayabileceği bir dille, T.İ.P. nin getireceği sosyalist düzeni anlatacak bir kitaba ihtiyaç vardır. Köylü bunu bizden istiyor. Hazırlanan kanun tekliflerinin teşkilâta geç ulaştırılmasından şikâyetçiyiz.

Turgut Kazan (Eskişehir) : Burada yöneticileri iyi niyetle eleştirmek isterdik. Bu mümkün olmuyor. Birtakım kulis oyunları yapılıyor. Şuranın ya da buranın adamı olmaktan korkuyoruz. Yapıcı birçok eleştiri de bu yüzden yapılamamaktadır... Parti üyelerinin sosyalist açıdan eğitilmesi zorunludur. Bir yayın organına ihtiyaç vardır. Genel Merkez bu konuyla uğraşmamış ve böylece partilileri Yön'le başbaşa bırakmıştır... Merkez Yürütme Kurulunun teşkilâtla ilişkilerini kuvvetlendirmesi gerekmektedir. Raporda gençlik kollarına yer verilmemiştir.

Can Yücel (Muğla) : Parti içinde didişme anlaş. İç gâvura ve dış gâvura karşı savaş. Kanunî sebeple kongreye katılamayan Balaban arkadaşımızın durumunu protesto için onun sol ayakkabısını giyerek geldim kürsüye.

Tuncer Yanar (Adana) : Bilim ve Araştırma Kurulu iyi çalışmıyor. Sosyalizmin öncüsü işçi sınıfıdır. Parti işçi sınıfını eğitmek zorundadır. Bu yapılmazsa sosyalizmi kaybederiz.

Vahap Erdoğdu (Malatya) : **Anti-emperyalist savaşta parti yanlış bir yorumlama üzerindedir. Anti-emperyalist mücadeleyi sosyalist mücadele olarak anlamak hatalıdır. Yanlıştır. Önümüzdeki ilk adım millî demokratik devrimdir. Bu devrim anlayışı klâsik devrim anlayışından farklıdır. (Bu delegenin konuşması sırasında birtakım olaylar olmuştur. Bu olaylara değinmeyi gerek siz buluyoruz.)**

Necati Aykaş (Adana) : Genel Merkez teşkilâtla ilişkisini güçlendirmelidir.

Ümran Baran (Trabzon) : Türkiye'de köylü işçi sınıfı kadar devrimcidir. Köylüyle ilişki daha yakından ve daha bir güçlü kurulmalıdır. (Konuşmacı ayrıca, Merkez Yürütme Kuruluna sunulmak üzere «Köyde teşkilâtlanmayla» ilgili bir rapor vermiştir.) **T.İ.P. parlementarizme kaymaktadır. Bizi tutan ya da öyle görünen basın organlarını beğenmiyoruz ama biz de bir şey çıkaramıyoruz. İlk fırsatta bir yayın organı çıkarılmalı, yazılı eğitim yapılmalıdır.**

Sevinç Özgüner (İstanbul) : Teşkilâtla ilgi kurulmalı tam denetleme yapılmalıdır. Bir basın organı çıkarılmalıdır. Basınla ilişkiyi sağlamak amacıyla bir basın bürosu kurulmalıdır.

Abbas Uğurlu (Ankara) : Bütün Türkiye İşçi Partililer rozet takmalıdırlar. Halk Partisi ortanın soluyla yeni bir oyundadır. Bu partide değişen hiçbir şey yoktur. Sadece, İsmet İnönü, şimdiye kadar sağ ayağının üzerinde duruyordu. Şimdi yorulmuş olacak ki ayak değiştirdi. Sol ayağının üzerinde duruyor. Ama her zamanki gibi gene tek ayak üzerinde. Radyo konuşmaları halk diliyle yapılmalıdır.

Davut Özcan (Mardin) : Türkiye'nin doğusundaki bazı ailelerin yıllık geliri 259 liradır. 259 lirayla nasıl yaşanır demeyin. Yaşanır. Anlatacağım, göstereceğim. İnanacaksınız. (Kürsüye bir çantayla çıkan delege, çantadan yuvarlak, kahverenginde birşey çıkardı.)

— **Bu ekmektir.** Doğu köylüsünün yediği ekmektir. Bu ekmek samandır, ottur. Bunu biz yeriz. (Davut Özcan bu kez çantadan bir francala çıkardı ve;)

— Bu da ekmektir. Türkiye'de bunu insanlar yer. Daha sonra şişe içine doldurulmuş bulanık, çamur gibi bir suyla kürsüdeki suyu karşılaştıran delege, son olarak çantasından bir idare lâmbası çıkardı ve;

— Bu lâmbayla da yılda iki kilo gaz yakılır. Doktorumuz, eğlencemiz, üstünüz, başımız yoktur. Bilmeyiz. Böyle ekmek, su ve ışık yaşatır 259 lirayla bir yıl insanı.

Naci Eren (Amasya) : Önüne gelen burada programı eleştirmektedir. Programın eleştirilecek bir yanı yoktur. Teşekkür edilecek bir durumu vardır... Halk nasıl olsa ayılacak, aydınlanacak o zaman bugün lâf ebesi aydınlara ihtiyacı kalmayacak. Soracak bunun hesabını.

M. Ali Aslan (Ağrı) : Program da noksan olan bir husus var Ortadoğu olaylarına hiç yer verilmemiş. Bu ülkeler sürekli bir hareket içindedirler. Değinilmesi gerekirdi.

Hamdi Dilber (Manisa) : T.İ.P. teşkilâtı sosyalizmi bilmiyor diyenlere bir tokat olsun bu kongre.

Buraya konuşmalarını özet olarak aldığımız delegelerin dışında birçok delege Türkiye'nin ve Türk sosyalizminin birçok meselesine değinen ışık tutan konuşmalar yapmışlardır.

22 KASIM 1966 SALI

Üçüncü gün; eleştirilere cevap vermek üzere Genel Merkez sözcüleri konuştu. **Bütçe komisyonunun hazırladığı rapor ve teklif maddeleri komisyonun hazırladığı temenni anlamındaki rapor ve Genel Yönetim Kurulunun hazırlayıp komisyona sunduğu teklif maddeleri tasarısı üzerinde konuşuldu. Raporlar küçük değişikliklerle kabul edildi. (Kurultayca kabul edilen ve daha çok Türk halkına; Türkiye İşçi Partisi 2. Kurultayının bildirisi olarak sunulan Genel Merkezin hazırladığı bildiriyi 3. sayfamızda aynen yayınlıyoruz.) Tüzük tadil komisyonunun raporu beklenilmeyen bir biçimde çıktı ortaya. Komisyon, 60** maddelik **tüzüğün 37 maddesinde** değişiklik teklif ediyordu. Bu, üzerinde ayrıca durulacak ve incelenecek bir konu olduğundan, şimdilik Tüzük Tadil Komisyonunun getirdiği raporun tümüyle reddedildiğini söylemekle yetineceğiz. Önümüzdeki sayılarda tüzük değişikliğiyle ilgili olarak hazırlanan bu rapor üzerinde ayrıntılarıyla duracağız.

«... Güç geçitlerden geçtik.»

Raporun dış ve iç olaylar kesimindeki eleştirilere cevap olarak Behice Boran özetle;

«Çalışma Raporunun delegelere geç verildiği ve çok geniş tutulduğu söylendi. Tüzük hükümlerine göre Genel Merkez raporu bastırmak ve dağıtmak zorunda değildir. Gene tüzük hükmüne göre rapor kongrede okunacaktı. Okundu da.

Biz yardımlaşma derneği değiliz, politik bir örgütüz. Yurt ve dünya olaylarını izlemek, yorumlamak ve değerlendirmek partinin görevidir.

Genel Başkan Mehmet Ali Aybar

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL BAŞKANI MEHMET ALİ AYBAR «DÖNÜŞÜM» ÜN SORULARINI CEVAPLANDIRDI.

1 — T.İ.P. II. Büyük Kongresinin Türk sosyalizmine getirdiği katkılar.

2 — Kongre kararları, parti içi eğitim ve örgütlenme konusunda düşündükleriniz.

3 — Katılmış olduğunuz Uluslararası Vietnam Savaş Suçlularını Yargılama Mahkemesinin hazırlık çalışmaları hakkındaki izlenimleriniz.

4 — Bu mahkemenin dünya kamu oyundaki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz.

TÜRKİYE SOSYALİZMİNİN ÖZELLİKLERİ

Cevap 1 — Sosyalizmin Türkiye'ye özgü tarih koşulları içindeki uygulanışına ve bu koşullarla, bu koşullar içindeki uygulanışın teoride değerlendirilmesinden meydana gelen Türkiye'ye özgü *sosyalist teori-eylem sistemine*, Türkiye Sosyalizmi adını veriyoruz. Gerçekten Türkiye'nin bir millî kurtuluş savaşı verdikten sonra bugün ikinci bir millî kurtuluş mücadelesi içinde bulunması; halkımızın Osmanlı tipi ceberut devlet anlayış ve yönetimine karşı olması ve oy hakkına kıskançlıkla sahip çıkması; halktan yana, sosyalizme açık bir anayasanın varlığı gibi etkenler, Türkiye'de sosyalizme alâlade uygulanış özelliklerinden öte de bir nitelik kazandırmaktadır.

Türkiye Sosyalizmi, teori ve eylem olarak Türkiye İşçi Partisinin millî bağımsızlık, emekçi halkımızın horlanma ve sömürülmeden kurtulması, anayasanın eksiksiz tas tamam uygulanması yolunda 5 yıldır vermekte olduğu mücadele ile kurulmaktadır. Türkiye Sosyalizmi oluş halindedir. Bu oluş yukarıda işaret ettiğimiz doğrultudaki mücadelelerimizin teori plânına yansıması şeklinde belirmektedir. İkinci büyük kongremiz bu oluşun önemli bir aşamasını teşkil eder. Gerçekten büyük kongremiz bugüne kadar izlenen politikayı teyid etmek suretiyle bağımsızlık ve halkçılık ilkelerinin Türk Sosyalizminin ana karakterini teşkil ettiğini tescil etmiştir.

Bundan başka büyük kongremizde teşkilâtın, yani tabanın türlü kışkırtmalara bilinçle karşı koymuş olmasını da zikretmek yerinde olacaktır.

Cevap 2 — İkinci büyük kongremiz pek önemli kararlar almıştır. Bunları genel olarak ikiye ayırarak değerlendirmek gerektir. Kongre kararlarının bir kısmı hâkim sınıflar ve iktidar partisince izlenmekte olan politikanın eleştirisi mahiyetinde olup genellikle anayasanın korunması, demokratik düzenin gerçekten kurulması ile ilgilidir. Bu kararlar özellikle de temel hakların kullanılmasına, lâiklik ilkesine, asayiş konularına ilişkindir. İkinci kısmı teşkil eden kararlar ise izleyeceğimiz politikaya ışık tutan niteliktedir.

MİLLÎ KURTULUŞ MÜCADELESİ SOSYALİZM İÇİN MÜCADELEDEN AYRILAMAZ

Bu ikinci kategoriye giren kararlar millî bağımsızlığımız ve ikinci millî kurtuluş mücadelemizle ilişkin olanlardır ki, Türkiye Sosyalizminin kuruluşu bu kararların hayata geçirilmesine büyük ölçüde bağlıdır.

Gerçekten ikinci büyük kongremiz ikinci millî kurtuluş mücadelesinin sosyalizm için mücadeleden ayrı tutulamıyacağını kesinlikle ifade etmiştir. Burada bir parantez açarak millî kurtuluş mücadelesiyle sosyalizmin kuruluşu arasındaki bağlılığı kısaca da olsa belirtmek isterim. Bu vesileyle millî kurtuluş mücadelesi hakkındaki bazı görüşlerin yanlışlığı da ortaya konmuş olacaktır. Millî kurtuluş mücadeleleri anti-emperyalist bir karakter taşımaktadır. Millî kurtuluş mücadelelerinin temel niteliği buradadır. Ancak, anti-emperyalist bir mücadelenin başarıya ulaşabilmesi emperyalizmin yurt içindeki ortaklarına karşı da mücadele yürütülmesine bağlıdır. Birinci millî kurtuluş savaşımızda bu nokta açık olarak görülmüş, gerek birinci Büyük Millet Meclisi, gerekse Atatürk, savaşın emperyalizme ve kapitalizme karşı olduğunu ilân etmişlerdir.

Fakat gerçekte kapitalizm ve feodalizm artıklarıyla mücadele edilmediği için, yani mücadele sosyalist açıdan yürütülmediği için, zaferden kırküç yıl sonra ikinci bir kurtuluş savaşı vermek durumuna düşmüş bulunuyoruz. Yakın tarihimizin bize verdiği bu dersi sosyalistler dikkatten asla kaçırmamalıdırlar.

Günümüzde emperyalizme karşı savaşı sosyalizm için mücadeleden ayırt etmek mümkün değildir. Bu, tam bağımsızlığa kavuşmanın şartıdır. Millî kurtuluş mücadelesi sosyalizm için mücadeleyle birlikte yürütülür demek, şüphesiz millî kurtuluş mücadelesini yalnız sosyalistlerin yürüteceği anlamına gelmez. Millî kurtuluş mücadelesi, emperyalizme karşı olan bütün kuvvetlerin millî bir cephe kurmaları şeklinde yürütülecektir. Fakat bu mücadele esnasında emekçi halk kütleleri sosyalizm için, köklü dönüşümler için de mücadele ettiklerini bileceklerdir. Millî kurtuluş mücadelesi, sosyalist bir partinin demokratik öncülüğünde yürütülecektir. Böyle bir parti yoksa, bu takdirde sosyalistler, millî mücadelenin sosyalizm ışığında yürütülmesini sağlıyacaklardır. Sosyalist partisi millî kurtuluş mücadelesi esnasında emekçileri sosyalizm için eğitmeğe, uyarmağa, örgütlemeye devam edecektir.

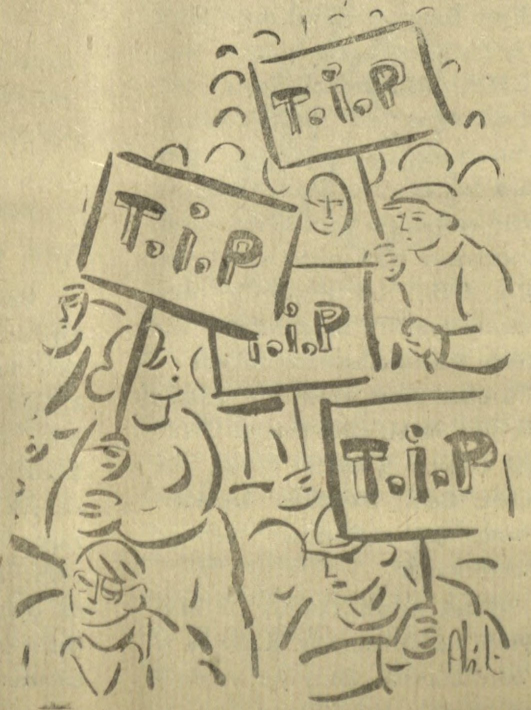
Millî kurtuluş mücadelesini emperyalizme karşı ve Türkiye'nin tarih koşulları içinde Amerikan emperyalizmine karşı bir mücadele olarak görüp kabul ettikten sonra bu mücadelenin başarısını sadece politik plânda tutmak mücadeleye katılacak millî cephenin sınıfsal karakterini görmemezlikten gelmek, hele bu mücadeleye sosyalist bir karakter vermekten kaçınmak son derece büyük bir hatadır. Biz bu hataya düştüğümüz içindir ki 43 yıl önce birincisini kazanmış olduğumuz halde bugün ikinci bir millî kurtuluş mücadelesi vermek zorunda bulunuyoruz. İkinci millî kurtuluş mücadelemiz sosyalist teorinin ışığında ve sosyalist Türkiye İşçi Partisinin demokratik öncülüğünde yürütülecektir. Başarı bu şarta bağlıdır.

Anti-emperyalist mücadelede millî cepheyi en geniş ölçüler içinde tutmak endişesi, mücadelenin sosyalist karakterini ihmal etmemize yol açacak olursa, hiç kimsenin şüphesi olmasın, ikinci millî kurtuluş mücadelemizi zafere ulaştırmak mümkün olmıyacaktır. Millî kurtuluş mücadelesi millî burjuvazinin —ki bizde yoktur— veya ara tabakaların öncülüğünde yürütülürse, bu sınıfların kurtuluştan sonra emekçi halk kitlelerini yönetimden uzaklaştırdıkları; işçi sınıfının ve bütün emekçi sınıf ve zümrelerin çıkarına olmayan bir düzen yarattıkları; ve giderek, emperyalizmle yeniden ilişkiler kurdukları görülmektedir. Bazı sosyalist çevrelerin savunduğu «İşbirlikçi demokrasi» teorisinin yanlış bir teori olduğu, Türkiye örneğinden sonra Gana ve Endonezya olayları ile de ortaya çıkmıştır.

TEPEDEN İNME SOSYALİZM OLMAZ

İkinci büyük kongremiz sosyalizmin halka rağmen tepeden inme yöntemlerle kurulamıyacağını da kesinlikle ifade etmiştir. Gerçekten, halk devlet yönetimine ağırlığını koymadan, halkın inanlı ve şevkli çabası sağlanmadan sosyalizm kurulamaz. Çünkü sosyalizm sadece bir ekonomi tekniğinden ibaret değildir. Sosyalizm her şeyden önce halkın dünya görüşü, halkın felsefesi, halkın politik ideolojisidir. Halkımız sosyalizmi benimsemeye hazırdır. Yalan ve iftira kampanyalarına rağmen, son seçimlerde Türkiye İşçi Partisinin hemen bütün köylerden oy almış olması bunun açık bir delilidir Maya tutmuştur. Bu gerçeği bilmemezlikten gelenler hata içindedirler. Sosyalizm tepeden inme kurulamaz. Halkımız bunu asla kabul etmez. Osmanlı tipi ceberut devlet yönetimini, sosyalizm etiketi altında yürütmek mümkün değildir.

Parti içi eğitim ve örgütlenmenin önemi ortadadır. Millî kurtuluş mücadelesi olsun, sosyalizm için mücadele olsun ancak bilimsel bir teorinin, yani sosyalist öğretinin ışığında yürütülüp başarıya ulaştırılabilir. Bundan dolayı partili kardeşlerimin ve özellikle parti yöneticilerinin eğitimi, hele kesin sonuçlara doğru yol

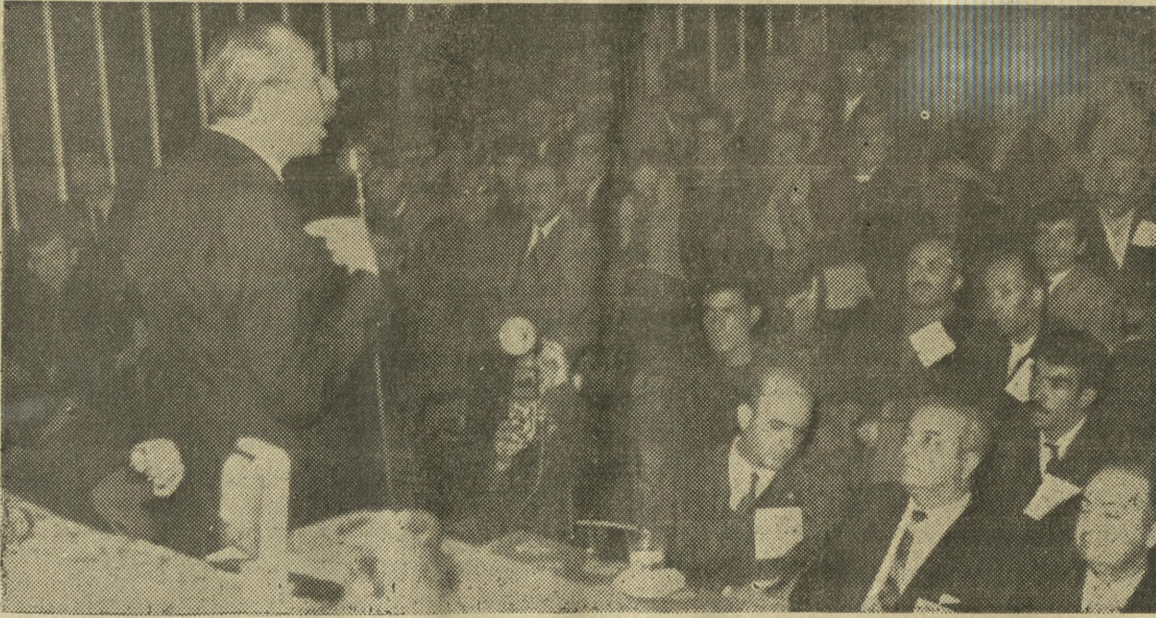
önüşümün Sorularına Cevap Verdi

olmak zorunda olduğumuz önümüzdeki dönemde, son derece büyük bir önem kazanmaktadır. Bu maksatla belli başlı merkezlerde açılmış bulunan kursların daha rasyonel bir çalışma düzenine sokulması ve uzak merkezler için yazılı öğreti yoluna gidilmesi başlıca amaçlarımızdan biri olacaktır.

Türkiye İşçi Partisi sosyalizmi anayasa çerçevesi içinde gerçekleştirmek azmindedir. Halka dayanan halkın benimsediği ve halkın ağırlığını taşıyan demokratik bir sosyalizmi savunuyoruz. Bundan dolayı partimizi köye götürmek zorundayız. Beri yandan büyük işçi kitlelerini de kazanmak bu dönemde bizim için en başta gelen bir ödevdir. Ara tabakalara, çıkarlarının sosyalizmle çelişmediğini, tam tersine ara tabakaların ancak sosyalist bir düzende insanca yaşama şartlarına kavuşacaklarını açık ve seçik olarak belirtmemiz gerekiyor.

Bu işlerin başarılması için genel merkezle teşkilât arasındaki bağların sıklaştırılması, dayanışma ve işbirliğinin en yüksek düzeye ulaştırılması gerekmektedir. Sosyalist bir parti olarak kaynağı yüreklerde ve kafalarda olan disiplinli bir çalışma dönemine gireceğiz. Parti müfettişliklerinin bu konuda çok yararlı olacağına inanıyorum.

kabul edilmiş ve hemen hepsi pozitif hukuka geçmiş olan hukuk kurallarını uygulayacaktır. Vietnam savaşında Amerikan emperyalistleri ve sadık Vietnamlı müttefikleri tarafından işlendiğini, dünya basınında ve bu arada Amerika basınından öğrendiğimiz fiillerin varlığını hukuk kurallarına göre tarafsızca tesbit edecek, sorumlulara en geniş bir özgürlük içinde savunma hakkı tanıyacaktır. Mahkemenin Mart veya Nisan ayında başlıyacak oturumları açık olacaktır. Böylece dünya kamu oyu mahkemenin tam bir tarafsızlıkla çalıştığını, olayları hukuk kurallarına göre ve hukuk usulü dairesinde değerlendirdiğini ve hükme vardığını görecektir. Mahkeme kararında Vietnam'da işlenmekte olan fiillerin Devletler Hukuku ilke ve kurallarına göre suç olup olmadığını, bunlar suç teşkil ettiği takdirde sorumluluğun kimlere ait bulunduğunu tesbit edecek ve Devletler Hukukunda bu gibi fiilleri karşılayan müeyyideleri açıklıyacaktır.

«Halkımız sosyalizmi benimsemeye hazırdır.»

VİETNAM SAVAŞI VE MAZLUM MİLLETLERİN KAMU OYU

Cevap 3 — Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesinin kuruluş çalışmaları esas itibariyle tamamlanmıştır. Londra'da yapılan ve 3 gün devam eden çalışmalar sonunda mahkemenin yargıç kadrosu ve yargıçları ismen tesbit edilmiş, mahkemeye bağlı olarak çalışacak komisyonlar kurulmuştur. Ayrıca mahkemenin hukukî nitelikte bir kuruluş olduğu hususunda da mutabakata varılmıştır. Gerçekten Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi otoritesini mazlum milletlerin ve ileri insanlığın teşkil ettiği geniş bir kamu oyundan almaktadır. İnsanlıkça

ULUSLARARASI SAVAŞ SUÇLARI MAHKEMESİ GERÇEK ANLAMDA BİR MAHKEMEDİR

Görüldüğü gibi bu mahkeme gerek otoritesinin kaynağı bakımından, gerek işleyişi bakımından, gerekse vereceği nihai karar bakımından tam mânasiyle hukukî nitelikte bir kuruluştur. Kararın uygulanma kabiliyeti olmaması bunun hukukî niteliğine ve değerine asla halel getirmez. Bir hukuk kurulunun hukuk kurallarına göre vermiş olduğu kararlar hukukî değer ve niteliktedir. Nitekim iç hukukta hükümlünün kaçması sonucunda kararın infaz edilememesi onun hukukî değerini ortadan kaldırmaz. Bunun gibi savaş suçları milletlerarası mahkemenin vereceği nihai kararın sorumlulara uygulanamaması dolayısiyle hukukî değerde olmayacağı yolundaki düşünceler ve görüşler yerinde değildir

Cevap 4 — **Böyle bir mahkeme insanlık tarihinde ilk defa kurulmuştur.** Daha önce bazı olaylar hakkında özel kişilerin teşebbüsüyle milletlerarası tahkikat komisyonları kurulmuşsa da, bunlar mahkeme niteliği taşımıyorlardı. İkinci Dünya Savaşı sonunda Nazi savaş suçlularını yargılamak üzere kurulmuş olan Nüremberg mahkemesi de galip devletlerin kurduğu bir mahkeme idi. Pek çok kimseler Nüremberg mahkemesinin, mağluplardan öç almak için kurulduğunu ileri sürmüşlerdi. Hiç şüphe yok ki bu görüş doğru değildi. Nüremberg mahkemesi galip devletler tarafından kurulmuş olmasına rağmen tarafsızlıkla ve hukuk kurallarına uygun şekilde çalışmıştır. Devletler hukukuna önemli katkılarda bulunmuştur.

İNSANLIK, TARİHİNİN BİR DÖNÜM NOKTASINDA BULUNUYOR

İnsanlığa ve barışa karşı işlenen suçları tespit ve sorumlularını yargılamak için bir mahkemenin, özel kişilerin teşebbüsü ile kurulması, insanlık tarihinin bir dönüm noktasına gelmiş olduğumuzu gösteren işaretlerden biridir. Gerçekten ünlü filozof Bertrand Russell'ın teşebbüsü ile dünyaca tanınmış bilim adamlarının, yazar ve düşünürlerin ve bu arada bazı siyaset adamlarının bir araya gelerek, ileri insanlık ve mazlum milletlerin kamu oyunda Vietnam savaşının yarattığı tepkilere tercüman olmak istemeleri, ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar saldırı savaşlarına kalkışan devlet ve hükûmet adamlarının artık dilediklerini yapmakta serbest olmadıklarını ve olmıyacaklarını göstermektedir.

Böyle bir mahkemenin kuruluşu, tarafsızca yürüteceği tahkikat ve alacağı nihai karar hiç şüphe edilmesin ki, dünya kamu oyunda, hattâ Amerikan kamu oyunda çok derin yankılar uyandıracaktır. Vietnam savaşı karşısında henüz kesin karara varmamış olanlar kararlarını vereceklerdir. Ve başta Vietnam halkı olarak, ezilen, kahredilen bütün mazlum milletler, artık dünyada yalnız olmadıklarını, zalimin tarih mahkemesine çıkarıldığını görmekten güç kazanacaklardır. Şurası iyice bilinmelidir ki, Hakkın gücü hidrojen bombasının, sesten 4 kat hızlı uçan uçakların, uçak gemilerinin ve milyonluk orduların gücünden üstündür. Dünya güzel, haklı, doğru günlere doğru gidiyor. Russell'ın teşebbüsü ile kurulan Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi bu gidişte önemli bir aşama olarak tarihe geçecektir.

olaylara bakış

«Sosyalist tenkit, yıpratmak, suçlamak, bölmek için değil, birliği sağlamak için yapılır.»

«İşçi sınıfının öncülüğü bugün de doğru ve geçerlidir. İşçi Partisinin dayanağı köylüler olacaktır ama bunun işçilerin öncülüğüyle çatışır bir durumu yoktur.»

«Enti-emperyalist savaş bur juvazının önderliğinde yapılacak olursa 1. millî kurtuluş hareketinde olduğu gibi gene kısa bir süre sonra emperyalizmin kucağına düşecektir. Anti-emperyalist mücadelenin anti-kapitalist olduğu sözü yanlış değildir. Çünkü Türkiye'de bugün bir kapitalist sektör vardır. Grev, toplu sözleşme, sınıf mücadelesi bunun bir örneğidir. Kapitalist sektör Türkiye'de yoksa bu grevler nedir?»

«Anti-emperyalist mücadelede mutlaka geniş bir cephe kurulacaktır. Bu cephede itici, yönetici, önder sosyalist bir hareket olacaktır.»

«İktidara geldiğinde düzeni temelden değiştireceğini söyleyen bir kuruluş, revizyonistlikle, parlementarizme kaymış olmakla suçlandırılamaz.»

«Mesele sözlerdeki sertlik değildir. Sözlerin muhtevası ağır olmalıdır. Yoksa, sıfatlarla boş olan şeye ağırlık verilmez. Bizler ölüm değil, dâva uğrunda yaşamak, dâvayı gerçekleştirmek istiyoruz.»

«Partimiz; fikriyatı bakımından doktrin, savunduğu sınıf bakımından kitle partisidir.»

«Partimiz demokratik merkeziyetçilik esasına göre çalışır. Bu böyle biline. Münakaşalar ve tenkitler eyleme ve aksiyona yararlı biçimde yapılır. Bu, sosyalizmin en temel kavramıdır.»

«Biz partililer, küçücük bir fitiz olan bu partiyi vücutlarımızı siper ederek fidan haline getirdik. Bu durumda tabiidir ki partinin selâmeti söz konusu olduğunda kimsenin gözünün yaşına bakılmayacaktır.

«Niyeti ne olursa olsun, parti içinde gruplar kurmak ve genişletmeye çalışmak isteyenlere asla müsaade edilemez. Partinin organları bellidir. Bunun dışında bazı kişilerin gruplar yoluyla sanki bir organmış gibi hareket etmesine asla cevaz yoktur.»

Rapordaki işçi ve işveren hareketleriyle ilgili eleştirilere Kemal Sülker, parlemento çalışmalarıyla ilgili eleştirilere de Kemal Nebioğlu cevap vermişlerdir.

23 KASIM 1966 ÇARŞAMBA

Son gün seçim günü olmuştur. Sabah 9 da başlayan ve 04.30 da biten seçimler Genel Merkezin sunduğu listenin hemen hemen tamamının kabulüyle sonuçlanmıştır. Kongrenin birinci gününde sözünü ettiğimiz küçük muhalefet, kendi yarattığı kulis çalışmalarında boğulmuş ve hiçbir başarı sağlayamamıştır.

Genel Yönetim Kurulu seçiminin ilk turunda, işçi olmayanlar kesiminde; (Geçerli 170 oyun)

Mehmet Ali Aybar	: 168
Sadun Aren	: 148
Yaşar Kemal	: 138
Behice Boran	: 137

sını alarak.

İşçiler kesiminde :

Şaban Erik	: 167
Rıza Kuas	: 160
Şaban Yıldız	: 159
Kemal Nebioğlu	: 156
Cemal Kral	: 151
İbrahim Çetkin	: 135
Kemal Türker	: 131

oy alarak seçilmişlerdir.

Seçimler sonunda Genel Yönetim Kurulu :

İşçi olmayanlar :

Mehmet Ali Aybar, Sadun Aren, Behice Boran, Yaşar Kemal, Yusuf Ziya Bahadınlı, Ali Karcı, Hayrettin Abacı, Mehmet Ali Arslan, Canip Yıldırım, Cemal Hakkı Selek, Tarık Ziya Ekinci, Yahya Kanbolat, Halit Çelenk, Nihat Sargın, Moris Gabbay, Minnetullah Haydaroğlu, Burhan Cahit Unal, Murat Sarıca, Şinasi Yeldan, Suat Aksoy.

İşçiler :

Rıza Kuas, Kemal Nebioğlu, Şaban Yıldız, Şaban Erik, Kemal Türkler, Cemal Kral, İbrahim Çetin, Şevki Erencan, Sait Burçin, İlyas Başyılmaz, Baki Çeliker, Hüsamettin Güven, Fevzi Kavuk, Tahsin Avcı, Rahmi Eşsizhan, Yılmaz Yazoğlu, Oktay Tokgöz, Kemal Aksoy, Mecit Çakır, Erol Ersan, Mehmet Yılmaz.

Merkez Onur Kuruluna :

İşçiler :

Basri Dede
Salih Özkarabay
Üzeyir Kuran
İzzet Çilingir

İşçi olmayanlar :

Adil Kurtel
Cenani Güngördü
İsmail Hakkı Balamir

Kurultay, sabahın 04.30 unda Başkan Çetin Altan'ın kısa bir konuşmasıyla bitirilmiştir. Kapanış konuşmasında Çetin Altan;

«... Önemli olan sosyalizm»

gohom !

Kucak Malları

Satılmışlar sürüsünün, başkent caddelerinden en uzak köy kahvesine kadar yaymağa çalıştığı orostopolluk şudur : «Amerika olmazsa, Türkiye Rusya'nın kucağına düşer!»

Bu sözün arkasındaki surat, Amerikan emperyalizmiyle onun bizdeki uşaklarının suratıdır. Türkiye'yi kucaktan kucağa dolaşan bir kadın gibi göstermek isteyen bu kucak malları, dünkü mandacılardır, onların takım taklavatıdır, Cumhuriyet düşmanlarıdır, hilâfet döküntüleridir. Dün Amerikan mandası diye meleşenler, bugün, değişik bir ağızla aynı şeyi istemektedirler. «Amerika olmazsa, Türkiye Rusya'nın kucağına düşer» miş! İç ve dış politikayı, Türkiye'nin dünyadaki yerini böyle anlayan böyle görüp göstermeğe çalışan kucak mallarına deriz ki, Türkiye azgelişmiş, geri bırakılmış bir ülkedir, fakat kurtuluş savaşından geçmiş, bağımsız bir devlettir. Cumhuriyetin temelinde, Anglo-Amerikan emperyalizmine direnenlerin kanları yatmaktadır. Bu devleti, kendi sınıfsal çıkarları için şu veya bu devletin kucağına itenler, itmek isteyenler, dolambaçlı söze lüzum yok, düpedüz vatan hainidirler. Türkiye'nin bağımsızlığını kendi sınıfsal çıkarları açısından tanımlamağa, görmeğe alışmış burjuva partileri, vatanın asıl sahibi, Cumhuriyetin bekçisi emekçi halkın uyanışı karşısında çok kötü duruma düşecekler ve ihanetlerinin hesabını vereceklerdir. Okutulmamış halka yutturulan her politika, tarih önünde suçludur.

Türkiye'yi mutlaka kucakta görmek isteyen bu satılmışlar sürüsüne deriz ki, Amerika olmazsa, Türkiye Rusya'nın kucağına düşmez! Türkiye, kucak malı değildir! Okutulmamış halkı Rusya tehdidiyle sindirmek, susturmak ve bulanık suda vurguna çıkmak, 1966 dünyasında hiçbir sınıfa, hiçbir zümreye iyilik getirmiyecektir. Amerika'nın Türkiye'yi koruduğunu, Türkiye'ye yardım ettiğini söyliyenler, emekçi halkın sırtından milyonlar vurmak için yalan söylemektedirler! Bunlar, Amerikan sermayedarlarıyla işbirliği yapmış olan aşağılık aracılardır. Milyonlar vurmaları, emekçi halkın sefalet içinde çırpınmasına, okumamasına, uyanmamasına bağlıdır. Amerika, Türkiye'deki bir avuç kompradoru destekliyerek, Türkiye'nin hergün biraz daha geriye gitmesini sağlamağa çalışmaktadır. Türk köylüsünün, Türk işçisinin sefaleti Amerika yüzündendir. Türk aydınının çektiği sıkıntı, Amerika yüzündendir. Amerika, Ortadoğu'nun en önemli merkezi olan Türkiye'yi elinde tutabilmek için, Türkiye'deki bir avuç aracıyı, satılmışı kullanmaktadır. Bunun için de bir «Rusya Korkusu» icadetmiştir. Bu korkuyu bizdeki aracılar, her türlü olanağı kullanarak, en uzak köylere kadar yaymaktadırlar. Yüksek faizi emekçi Türk halkının cebinden ödenen Amerikan yardımı, bir avuç aracıyı beslemektedir. Amerikalı uzmanlar, teknisyenler, subaylar, gönüllüler, Türkiye'nin can damarlarını ele geçirmeğe çalışmaktadırlar. Halkın sefalet derecesini, huyunu-suyunu, eğilimlerini, tutkularını tespit etmek suretiyle, Türkiye'yi kıskıvrak hale getirmek istemektedirler. Amerika'nın burnunu soktuğu hiçbir geri bırakılmış ülkede emekçi halkın refaha ulaştığı görülmemiş, işitilmemiştir. Amerika'nın burnunu soktuğu bütün geri bırakılmış ülkelerde hükûmet darbeleri birbirini kovalamıştır. Önce kompradoru ele geçiren Amerikan emperyalizmi, ardından, o ülkenin yüksek rütbeli subaylarına çengel atmıştır. Bu, dünyanın her yerinde böyle olmuştur. Türkiye de dünya üzerinde bir geri bırakılmış ülkedir. Türkiye'nin bu tehlikeden uzak kalmasına imkân yoktur. İşte, bizdeki kucak malları, «Amerika olmazsa, Türkiye Rusya'nın kucağına düşer» diyerek, Türkiye'nin bağımsızlığını tehlikeye atmaktadırlar. Mustafa Kemal, bu yüzdendir ki, Cumhuriyeti Türk gençliğine emanet etmiştir. Onun «Gençliğe Hitabe» sini, «Bursa Nutku» nu halkın bilmemesini isteyenler, Türkiye'nin bağımsızlığına kastedenlerdir.

Bu kucak mallarına deriz ki, nekadar yoksul olursak olalım, nekadar geri bırakılmış olursak olalım, biz, bağımsız bir devletiz ve hiçbir devletin kucağına düşmiyecek kadar da şerefli, onurlu, yiğit bir halkız. Sosyal adalet isteyen emekçi halkı Rusya tehdidiyle sindirmeğe, susturmağa çalışanlar, düpedüz vatan hainidirler! Bunların topuna birden gohom çekmek, vatansever Türk halkının en büyük görevidir.

hüseyin korkmazgil

olaylara bakış

... «Bazı arkadaşlar kongre yönetimindeki tutumumu sert bulacaklardır. Eleştireceklerdir. Ben Türk sosyalist hareketinin yürütücüsü, önderi Türkiye İşçi Partisi Kurultayının başarıyla sürdürülmesi ve bitirilebilmesi için kendimle ilgili bir sempatiyi ve sempati havasını feda ettim.»

SONUÇ :

Türkiye İşçi Partisi İkinci Kurultayı yapıldı. Bitti. Bu konuda bazı gazetelerde ve dergilerde sorumsuzca, bilmeden, birtakım art niyetlerle yazılar yazıldı. Dedikodusu yapıldı, yapılıyor da. İlerdeki günlerde bazı gazete ve dergilerde bu dedikodular, bu sorumsuzca yazılar tekrarlanacak ve bütün bunlar sosyalizmin yüksek menfaatleri uğruna (!) tekrar tekrar getirilecek önümüze. Bizim için esas olan, Türkiye İşçi Partisinin ve Türkiye İşçi Partisi yöneticilerinin bağımsız ve sosyalist Türkiye'yi kurma yolunda tuttukları yol, saptadıkları yöntemin doğruluğunu Kurultayın da büyük bir çoğunlukla onaylamış olmasıdır.

Ve Görev Bölüşümü

Kurultay çalışmalarını bitirdikten sonra Genel Yönetim Kurulu ilk toplantısını yapmış, Mehmet Ali Aybar'ı Genel Başkanlığa oybirliğiyle seçmiştir.

Genel sekreterliklere Nihat Sargın ve Rıza Kuas getirilmişlerdir. Merkez Yürütme Kurulu da Mehmet Ali Aybar, Nihat Sargın, Sadun Aren, Behice Boran, Burhan Cahit Ünal, Tarık Ziya Ekinci, Yusuf Ziya Bahadınlı, Rıza Kuas, Kemal Nebioğlu, Şaban Erik, Şaban Yıldız ve İbrahim Çetkin'den oluşmuştur.

T. İ. P. ve Basın

20 Kasım 1966 günlü birtakım gazeteler Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresinin toplandığı haberini şöylece verdiler :

Akşam gazetesi, tek sütun üzerinde ve herhangi bir olayın verilebileceği genişlikte vermişti haberi. Oysaki Kongrenin toplandığı haberinin yanındaki üç sütunu, eşek üstündeki bir çıplaklar kampı sakininin kocaman fotoğrafı kaplıyordu.

Sözde tarafsız ve ağırbaşlı Cumhuriyet gazetesi ise; Demirel'in A.P. Gençlik Kolları Kongresinde vazettiği incileri, «Cumhuriyetin son fatihi» avazeleriyle karşılanmasını ve Düzce cinayetinin bir zanlısının yakalanmasını çok daha önemli bulmuş olmalı ki, kongrenin toplandığı haberini bir kenara sıkıştırıvermiş.

Güzellik yarışmalarına kendini fazlaca kaptıran Milliyet gazetesi ise, bu tür olayların halkoyunu daha iyi aydınlatacağı kanısında olsa gerek.

Ve kongre devamınca da bu böylece sürdü.

Emekçi halkımızın ortaçağ karanlığında sürünmekten, maddî ve manevî varlığı ile sömürülmekten kurtulması, içinde bulunduğu bu sömürü düzenine bilinçlenerek karşı çıkmasıyla mümkün olacaktır. Bu kurtuluş yolunda halkımızın tek ümidi ve ikinci kurtuluş savaşımızın öncüsü Türkiye İşçi Partisi'nin İkinci Kongresine, ilerici denen birtakım basın ancak bu kadar yer verdi.

İçinde yaşadığı çağın gerektirdiği kafa yapısına ve yüreğe sahip olamayanlar, ortaya «ilericiyiz» diyerek çıkmasınlar. Bugün Türkiye'de birtakım biçimsel özgürlükleri, burjuva özgürlüklerini savunmak ilericilik değil, bağnazlığın ta kendisidir. İlericilik, halktan yana olmak, sözle olmaz. Halktan yana olmak; halkın, kendisini sömüren sınıflara karşı politik alanda ağırlığını koyması yolunda, iktidarı ele alması yolunda, halkın içinde ve onunla birlikte çalışmakla olur. «İlericiyiz» deyip sureti haktan görünerek halkı uyutmaya çalışmak, halka karşı olmanın ve ihanetin tâ kendisidir.

Ortanın Solu Johnson'un Yolu

Bülent Ecevit, ortanın solu bir halk hareketidir dedi. Ortanın solu komünizme karşıdır dedi. Ortanın solu başarıya ulaşırsa C.H.P. iktidara gelir dedi. Dobra dobra konuşan partiyiz dedi.

Ege gezisinde İzmir'de, Aydın'da, anlattı durdu ortanın solunu Bülent Ecevit. Özellikle Aydın'da doruğuna vardırdı anlattıklarını : «A.P. liler bize aşırı solcu diyorlar. T.İ.P. liler de siz sağcısınız diyorlar. Vatandaş da bu iki iftira arasında ne olduğunu anlayamamıştır.»

İlâhi Ecevit. Vatandaş ne olduğunu anlayamamış ama gelgelelim ortanın solu bir halk hareketiymiş. Gerçekleri bilip de söylemeyen, söyleyemeyen kişilerin düştüğü kıskaçta kıvranmaları, siyasal hayatımızda ne ilk ne de son olarak izlenecek görüntülerdendir.

Kapitalistler, neo-emperyalizm aşamasında taviz üstüne taviz verek işleri yürütmek durumunda kalmışlar, bazı geçiş devrelerinde kesin tavırlar almak yoluna gitmişler ancak ne yapsalar, tarihsel gelişimin önünde biraz daha batağa itelenmekten kurtulamamışlardır. Kapitalizmin alacağı her tedbir, onu kaçınılmaz akibetine bir adım daha yaklaştıracaktır.

Bizim bağımlı burjuva müsvedleri ile toprak ağalarının koalisyonu tam bir çıkmazdadır. Dışarıya çanak tutanlar kendileri tâviz veremezler. Refah devleti filân diye tuttururlar, kapitalizmin bir revizyonu olan bu veya benzeri terimlere el atarlar. Bu kez de, C.H.P. nin bünyesinde yeni bir oyuna girişildi ortanın solu diye.

Arkadaş sen, dış ticaret yoluyla canımızı alan iç ve dış sömürücülere karşı mısın? Kem küm. Sigortacılık için ne diyorsun, milyon farca liraya sinema yaptıran İşçi Sigortaları nasıl düzeltilir? Kem küm. Ya bankacılık, kapkaççı tüccara kredi yetiştirmekten başka bir şey düşünmeyen, türlü oyunlarla geçim derdindeki yaşama derdindeki halkın parasını iç eden bankalar, bankacılar, bankacılık? Kem küm.

Yatırım kaynaklarınız neler, gerçek devletçiliğin bugünkü komprador devletçiliği demek olmadığını anlatmak namus borcu nerede? Kem küm.

Açıkça söylenildiği gibi yol Amerika'nın çıkarlarına, sömürme arzularına karşı çıkan bir yöntem değildir. Nerede kaldı halk için, halkla beraber olacağı. Açıkça söyleyen de ağa partisi C.H.P.'nin genel sekreteri Bülent Ecevit'tir. Bunu, şöyle deyimlemiştir Ecevit : «Kennedy ortanın solunu savunurdu.»

Kennedy ve onun faşizmini yetersiz bulanların adamı Johnson'un yolu C.H.P. ye uğur getirsin. O kadar tartıştılar üzerinde, kendilerine uygun olanı seçmişlerdir.

Çin Halk Cumhuriyeti ve Birleşmiş Milletler

1945 yılında yapılan Birleşmiş Milletler Yasası Çin'i kurucu üye ve Güvenlik Meclisinin sürekli üyesi olarak tesbit ediyordu. Çin kurtuluş hareketinin tamamlanması ile 1949 yılında kurulan Çin Halk Cumhuriyeti ile 1945 yılındaki durum kökünden değişmiştir. Çin'de sosyalizme karşı direnen ve yenik düşen Çan Kay Şek Formoza adacığına sığınarak sözde-bağımsız (gerçekte emperyalizmin maşası olan) bir «Milliyetçi» Çin devleti kurmuş, Batılılar da bunu meşrû Çin devleti olarak tanımışlardır. Dünya nüfusunun dörtte birini içine alan Çin Halk Cumhuriyeti'nin Birleşmiş Milletlere alınmasından 1960 yılına kadar söz bile edilmemiştir.

1960 yılından bu yana tarafsız blok ülkelerinin Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda giderek ağırlık kazanmaları Çin Halk Cumhuriyetinin Birleşmiş Milletlere alınması sorununu tartışılır bir hale getirmiştir ve nihayet geçen yıl Genel Kurul'da bu konuda yapılan oylamada 47 üye Çin Halk Cumhuriyetinin örgüte kabulü lehine, 47 üye de aleyhine oy kullanmışlardır.

Bu yıl Çin Halk Cumhuriyetinin örgüte alınması sorunu Birleşmiş Milletlerin başlıca sorunudur. Genel Kurul'a verilen tasarılardan biri Çin Halk Cumhuriyetinin Formoza yerine örgüte alınması ve Formoza'nın örgütten kovulmasını istemektedir. Bu tasarının kabul edilme olasılığı az ise de, Kanada'nın önderliğinde diğer bir gurubun Formoza yanısıra Çin Halk Cumhuriyetinin de örgütte temsil edilmesini öneren tasarısı bir ağırlık taşıyor olmalıdır ki, Amerika Birleşik Devletleri «İki Çin Politikası» adımı alan yeni bir politikaya yaklaşmaktadır. Bu politika, örgütte her iki Çin'in de temsilini öngörmektedir. Bu yaklaşmanın ne kadar gerçekçi olduğu, Çin Halk Cumhuriyetinin bu politikaya karşı tutumunun ne olacağı zamanla anlaşılacaktır.

Ancak, şurası hiç şüphe götürmez ki, Çin halkının tek temsilcisi Çin Halk Cumhuriyetidir. Bu gerçek yanısıra, Çin Halk Cumhuriyetinin uluslararası barış ve güvenliği sağlamakla görevli Birleşmiş Milletler örgütünün dışında bırakılması, örgütün bu görevi yerine getirmemesi anlamını taşıyacaktır.

Garip Bir Soru :

kennedyi kim öldürdü

22 Kasım 1963'de, olayın hemen ertesinde de bilindiği gibi, Kennedy'i öldürten dev Amerikan tröstleridir. İktidara gelmesinden kısa bir süre sonra gerek iç ve gerekse dış politikadaki tutumu ile Kennedy'nin işlerine yaramayacağını anlıyan Amerikan oligarşisi, Amerikan demokrasisine (!) en uygun düşen bir yoldan kendisini görevden almışlardır. Bunu yaparken de O'nun yerini alacak olan adamdan gayet emin olmuşlardır; çünkü yerini alacak olan adam, oligarşinin adamı Johnson'dan başkası değildi. 1964 seçimlerinde Goldwater'ın yanında ılımlı bir aday gibi görünen Johnson, Goldwater'den daha da sağlam bir faşist olduğunu ve Hitler'i aratmıyacağını kısa sürede, gerek Vietnam politikası ile ve gerekse «Medeni Haklar» politikası ile ortaya koymuştur.

«Seni kim öldürdü.»

Kennedy, Oswald'ın veya (şimdi ortaya çıkmış olduğu gibi) başka birinin tüfeği ile öldürülmüş olabilir. Bu soruya önem vermeye değmez. Amerikan faşizmi Vietnam'da hergün yüzlerce kahramanın kanına girerken kendi Cumhurbaşkanını da öldürtmüş olsun, ne çıkar?

GREV GREV GREV GREV GREV GREV

Dergimiz baskıya verildiği sırada, Türk-İş'e bağlı 6 sendikaya kayıtlı işçilerin grevleri devam ediyor :

1 — AĞAÇ-İŞ SENDİKASI GREVİ : Adapazarı Budaklar köyü Pipo Fabrikasında 23/5/1966 da başlayan grev birkaç gün önce altıncı ayını tamamlamış oldu. PİPO FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ adını taşıyan işyeri kuruluşunun patronları Alman ve İtalyan. En büyük hisseye sahip olan başpatron Otto Braun Almanya'da oturuyor, Türk işçilerinin yarattığı değeri orada cebe indiriyor, öteki patronlar İstanbul'da. Greve katılan işçi sayısı 52. Greve katılmayan 17 işçi üretime devam ediyor, patronlar grevci işçilerin yerine yeni işçiler alıp çalıştırıyorlar ve bu haksızlığı önlemeğe kimsenin gücü yetmiyor. Almanya'da ve İstanbul'da oturan yabancı patronların adamları, bir kısım köy halkını ve özellikle kadınları kışkırtarak grevcilere saldırtıyorlar. Kadınlar; «Yediğimiz bir lokma ekmekten bizi mahrum edeceksiniz. Otto Braun fabrikayı kapatacak, hepimiz açlıktan öleceğiz» feryatlarıyla grevci kocalarına taşlı sopalı saldırılara kalkıyorlar. İşverenin adamları, grevci işçilerin direnişlerini kırmak için güvenlik kuvvetleriyle işbirliği yapıyorlar. Grevi yürüten sendika temsilcisi bıçaklanıyor ve bıçaklıyan hakkında kovuşturma yapılmıyor. PİPO FABRİKASI ANONİM ŞİRKETİ işyerinde çalışan işçilerin aldığı gündelik 7,5 - 15 lira arasında değişiyor. Alman ve İtalyan patronların şiddetle karşı koydukları işçi istekleri şunlardır :

a) Pazar yevmiyesi.

b) Yemek ücreti.

c) Ücretli izin,

d) Gündeliklere 3'er lira zam.

Kimdir bu Otto Braun? Kimdir bu İtalyan patron? Adapazarı'nın Budaklar köyüne ne zaman ve nasıl gelip fabrika kurdu bu adamlar? Bugüne kadar Türk işçisinin sırtından kazandıkları paranın miktarı nedir? Bu soruların cevabı yok.

Ağaç-İş Sendikası Başkanı Adapazarı'na gitmiş. Grevin daha ne kadar uzayacağı bilinemiyor.

2 — YAPI-İŞ SENDİKASI GREVİ : Devlet Su İşleri, gelip Keban'da baraj kursunlar diye iki Fransız ve bir İtalyan firmasıyla anlaşıyor. Baraj inşaatında çalışan 700'den fazla yapı işçisinin temsilcisi durumunda bulunan Yapı-İş Sendikası, beş aydan beridir bu Fransız ve İtalyan patronlarla (Keban Proje Contraktor Firması) toplu iş sözleşmesi masasına oturmaya çalışıyor. Fransız ve İtalyan patronların sendikayı tanımamakta direnmeleri üzerine, Yapı-İş, 18/11/1966 da grev kararı alıyor.

Keban baraj inşaatında çalışan ışçilerin durumu, sendikanın «YAPI-İŞ KEBAN GREVİ HAKKINDA KISA RAPOR» başlıklı yazısında şöyle anlatılmaktadır :

«İşçi işe alınmakta ve 30 gün dolmadan, tecrübe müddetiydi denerek işten atılmaktadır.»

«İşçilerin çoğunluğu 7,5 lira gündelikle çalışır. Sosyal yardımlardan mahrumdur.»

«Sanatkâr oldukları halde 7,5 lira gündelikle çalıştırılan işçilerin Türkiye'de bulunduğu tek yer belki de Keban baraj inşaatıdır.» v.s. v.s.

Sendikayı tanımak istemeyen Keban Proje Contraktor Firması'nın Toplu iş sözleşmesi tasarısında beğenmedikleri de şunlar :

a) İşçilerin işten keyfî olarak atılmaması. İşçi ve işveren temsilcilerinin katılacağı disiplin kurulları kararıyla, gerekirse işten çıkarılması,

b) Ücretlerde birkaç lira artırım,

c) Bazı sosyal hakların tanınması.

Söylenildiğine göre, «ihale mercii» Devlet Su İşleri, «gayr-i resmî» olarak, işçi ücretlerinde bir miktar artırım kabul ediyormuş v.s.

3 — EGE TÜM-GIDA İŞ SENDİKASI GREVİ :

İzmir'in Turyağ, Canbolat, Mikalef, Altınyağ ve Gomel margarin fabrikalarında çalışan 1500 işçinin 11/11/1966'da başlattıkları grev devam ediyor. Sendikanın hazırladığı 117 maddelik toplu iş sözleşmesi tasarısının 97 tane maddesi patronlarca reddedilmiş. Beş margarin fabrikasının yılda 100 milyondan fazla kazanan beş patronunu en gocunduran madde şu :

«Sendika yöneticileri ve sendika organlarında seçimle görev almış olanların ve sendika temsilcilerinin, işyerinde, sendika tarafından verilen görevlerinin devam ettiği süre içinde işten çıkarılmamaları, cezalandırılmamaları, herhangi bir sebeple de, yazılı muvaffakatları alınmadan başka işlerde çalıştırılmamaları...»

Sendikanın işverenlerden istediği ücret artırımları şöyle :

5 yıla kadar çalışmış olanlar için : 4,5 T.L.

5-10 yıla kadar çalışmış olanlar için : 5 T.L.

15 yıla kadar çalışmış olanlar için : 5,5 T.L.

15 yıldan kıdemliler için : 6 T.L.

Yılda 100 milyondan fazla kâr eden patronlar bu istekleri kabule yanaşmadıkları gibi, 300 er bin lira yükümlülük altına girerek, bir birlerinden ayrı toplu iş sözleşmesi masasına oturmamayı kararlaştırmışlar!

4 — ÇİMSE - İŞ SENDİKASI GREVİ : İnegöl Toprak Sanayii A. Ş. Kiremit ve Tuğla Fabrikası'nda çalışan 135 işçinin 3/10/1966 da başlattığı grev devam ediyor. Sendikanın işverenden istedikleri şunlardır :

a) Gündeliklerin 7-8 liradan 12 liraya çıkarılması,

b) Pazar ve bayram günleri işçi gündeliklerinin ödenmesi,

c) İşçilerin uluorta, kollarından tutulup işten atılmaması,

d) Ücretli izin.

Faruk Ilgaz, Hayri Terzioğlu gibi ünlülerden kurulu işveren takımı, bu istekleri kabul etmiyor...

Bu 4 sendikadan başka, Türk-İş'e bağlı TEKSİF ve LİKAT-İŞ sendikaları da grevde. TEKSİF'in Adana grevi, grevci işçilerin gazetelere kadar taşabilen direnme hareketleriyle devam ediyor. LİKAT-İŞ Sendikasının İstanbul Kızılay Depoları'nda çalışan işçileri grevde.

Türk-İş'e bağlı olmayan bir sendika, ZİRAİ MÜCADELE VE ZİRAİ KARANTİNA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İŞÇİLERİ SENDİKASI'da 29/11/1966 da greve başlıyacağını, müdürlük ise çalışmaların devam edeceğini bildirdi.

—oOo—

Son günlerin, bizim izliyebildiğimiz grev olayları bunlar. Türk emekçisinin içinde bulunduğu acı, onur kırıcı durum apaçık ortada. İşverenler ve sendikalar ilişkisine baktığımızda şu iki nokta göze çarpıyor :

a) İşverenler sendikaları tanımak istemiyorlar,

b) Sendikacılar Sendikacılık kurumunu dilencilik kurumuyla karıştırıyorlar.

Gerçekten de, işverenleri en çok tedirgin eden, işverenin uykusunu kaçıran şey, işçinin bir kuruluş içinde, taraf olarak karşısına çıkışıdır. Vereceği bir kaç lira gündelik artırımı onu korkutmuyor. Onu asıl korkutan, işçinin bir sınıf olarak karşısına dikilişi, bir örgüt içinde ondan bazı isteklerde bulunuşudur. İşte bu işvereni deli ediyor. Biliyoruz, birçok grevlerde işveren, sendikayı bırakmaları için işçilere, sendikanın istediğinden daha çok hak tanıyacağını söylüyor ve tanıyor da. Bunun nedeni açıktır. İşveren, sınıfının bilincindedir, işçinin de sınıf bilincini kazanmakta oluşunu görmek, onu çileden çıkarıyor.

Türk işvereni sınıfının bilincindedir, fakat Türk işçisi henüz bu bilince ulaşabilmiş değil. Sendikacılığı bir dilencilik kurumu gibi anlıyan, ya da «domuzdan bir kıl koparsan kârdır» biçiminde yorumlayan sendikacılar çoğunlukta. Oysa işçi sendikası bir dilencilik kurumu değildir. İşçi sınıfının asıl amacı, hakkı olan iktidarı elde etmek, yani burjuva sınıfının egemenliğini zorbalığını kırmaktır. İşçi sendikasının görevi de, işçiyi bu yolda bilinçlendirmek olmalıdır. Türk emekçilerinin sınıf bilincine ulaşmasını engelliyen, onları bu yolda eğitmeyen sendika yöneticileri tarih karşısında suçludurlar. Türk işçisi gerçek Türk sendikacılarının özlemi içindedir.

aykut baykal

dönüşüm yayın ilanları

YAYINLARI

- ANTİ-DÜHRİNG, F. Engels, Birinci Kitap, 10 lira. (F. Engels'in en önemli eseri olan Anti-Dühring, Felsefe, Ekonomi, Politik ve Sosyalizm bölümlerini içermektedir. Engels'in sağlığında yayınlanan üç baskıya yazdığı önsözleri ve Felsefe Bölümünü içeren birinci kitap yayınlanmıştır. Ekonomi Politik ve Sosyalizm bölümlerini içeren ikinci kitap Şubat (1967) ayı içersinde yayınlanarak tamamlanacaktır.
- TEORİ VE PRATİK, Mao Çe - tung, 5 lira.
- FELSEFENİN BAŞLANGIÇ İLKELERİ, Georges Politzer, 7,5 lira.
- FELSEFENİN SEFALETİ, Karl Marx, 10 lira.
- SOSYAL DEMOKRATLARIN ÇIKMAZI, Söder, v.s., 4 lira.
- KAPİTAL, Karl Marx, (Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü kitaplar 10'ar lira. Beşinci Kitap Ocak ayı başında yayınlanacaktır.)
- ÜCRET, FİYAT VE KÂR, Karl Marx, 4 lira.
- ÜCRETLİ EMEK VE SERMAYE, Karl Marx, 3 lira.
- SOSYALİZMİN ALFABESİ, Leo Huberman, 4 lira.
- NOT : Sosyalizmin Yeni Meseleleri, Emperyalizm ve Görünmeyen Hükûmet CIA tükenmiştir. Şimdilik adı geçen kitapların istenmemesini dileriz.

SOL YAYINLARI

Sanayi Caddesi, Demir İş Hanı, 52
ANKARA

Toplum Yayınevi

- **GIDA EMPERYALİZMİ**
  Doç. Dr. Osman N. Koçtürk'ün Amerikan gıda yardımını anlatan önemli kitabı. 5 lira.
- **SANAT TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ**
  Adnan Turani. 5 lira.
- **SÖMÜRGE**
  Charles Prost. (Oyun)
  Türkçesi : Hasan Kaya Öztaş. 4 lira.
- **SOSYALİST ANLAYIŞ**
  Jean Jaures. 5 lira.
- **FONTAMARA**
  Ignazio Silone'nun eşsiz romanı. Türkçesi : Sabahattin Ali. 7,5 lira.
- **KADIN VE SOSYALİZM**
  August Bebel. 1. Cilt. 5 lira.
- **SOSYALİZM SÖZLÜĞÜ**
  Erdoğan Başar. 7,5 lira.
- **TOPLUM YAYINEVİ**
  P. K. 176 — Ankara

MEMLEKETİN BİRİNDE

Çağımızın büyük mizah yazarı Aziz Nesin'in Büyükler için masalları

1956 ve 1957'de Altın Palmiye'yi alan değerli yazarımız, bu yıl da uluslararası yarışmada Altın Kirpi armağanını kazanmıştır. Birçok dillere çevrilen masallar 342 sayfa, 10 lira.

BİLGİ YAYINEVİ

Sakarya Caddesi, No. 8 — Telefon : 12 50 67
Yenişehir — Ankara

Ağaoğlu Yayınevi

YALANCI DÜNYA

ORHAN KEMAL

Ünlü yazar Orhan Kemal'in en son romanı. Yazarın en gerçek, gerçek olduğu kadar da en güçlü eserlerinden biri.

AĞAOĞLU YAYINEVİ, Ankara Cad. 37/7 (Vilâyet karşısı) İstanbul

Elif Kitabevi

YENİ VE ESKİ HER ÇEŞİT KİTAP BULUNUR. ÖDEMELİ GÖNDERİLİR. ADRES : ELİF KİTABEVİ, BEYAZIT - İSTANBUL.

Sergi Plâkevi

Klâsik Müzik Plâkları
Long-Play 30 TL., 35 TL.
Büyük Sinema İçi K. 1
Yenişehir/ANKARA
Ödemeli gönderilir

Sergi Kitabevi

Aradığınız bütün kitapları bulabilirsiniz
Büyük Sinema İçi K. 1.
Yenişehir/ANKARA
Ödemeli gönderilir

sosyal yayınlar

Mao Tse-tung
ÇİN İNKİLÂBININ TEORİK MESELELERİ. 5 lira.
Politzer
SOSYALİST FELSEFENİN TEMEL PRENSİPLERİ. 7,5 lira.
Kuusinen
TARİHÎ MATERYALİZM. 6 lira.
Kuusinen
DİYALEKTİK MATERYALİZM. 7,5 lira.
Karl Marx
ÜCRET, FİAT VE KÂR. 5 lira.
Godelier
ASYA-TİPİ ÜRETİM TARZI. 4 lira.
Selâhattin Hilâv
DİYALEKTİK DÜŞÜNCENİN TARİHİ. 7,5 lira.
Karl Marx
KAPİTAL (Özet). 5 lira.
Engels
SOSYALİST DÜŞÜNCENİN GELİŞMESİ. 5 lira.
Plehanov
SANAT VE SOSYALİZM. 6 lira.
Baby
KAPİTALİST EKONOMİNİN TENKİDİ. 7,5 lira.
M. Bouvier Ajam ve G. Mury
KAPİTALİST TOPLUMDA SINIFLAR. 5 lira.
Basil Davidson
AFRİKA'DA MİLLÎ KURTULUŞ VE SOSYALİZM HAREKETLERİ. 6 lira.
Garaudy
JEAN-PAUL SARTRE VE MARKSİZM. 3 lira.
Engels
L. FEUERBACH VE KLÂSİK ALMAN FELSEFESİNİN SONU. 3 lira.
Cachın
SOSYALİZMİN IŞIĞINDA BİLİM VE DİN. 2,5 lira.
Strachey
SOSYALİZM NEDİR? 2 lira.

Kitapçılarda bulunur, ödemeli gönderilir.
SOSYAL YAYINLAR — P. K. 716
İstanbul

Dicle - Fırat

Kitabevinde bütün sosyal konulara dair kitapları bulabilirsiniz.

Beyazsaray No. 32, Beyazıt-İstanbul

Dönüşüm

YAYIN İLÂNLARI

Kelimesi 1 Lira

PK 193 Yenişehir - ANKARA

Türkiye Anti - Emperyalist Milli Cephesi Üzerine

ayhan başaran

Emperyalizme karşı verdiğimiz ilk kurtuluş savaşını bugünkü çıkmaza sokanlar yerli işbirlikçiler ve toprak ağalarıdır. İkinci kurtuluş savaşını başarıya ulaştırmak için, ilk kurtuluş savaşının bunlar tarafından nasıl çıkmaza sokulduğunu açıkça ortaya koymak gerekir.

OSMANLI İMPARATORLUĞU ÇIKMAZI

Birinci kurtuluş savaşı başlangıcında Mustafa Kemal ve arkadaşları bütün kötülüklerin ve halkımızın bağımsızlığını yitirmesinin nedeni olarak emperyalizmi görmüşlerdir. Batı uluslarının endüstri devrimini yaptığı çağlarda, bu devrimi yapamayan Osmanlı İmparatorluğu önce İngiliz daha sonra Alman emperyalizmince kapitalist kalkınma sürecine sokuldu. Böylece girişilen kökü dışarda bir kapitalist sınıf yaratma çabası emperyalizmin imparatorluğa yerleşmesi sonucunu doğurdu. Bu sınıf aracılığıyla Türkiye'ye yerleşen Batı kapitalizmi Türk halk sanayii olan el tezgâhları, küçük yapımevleriyle korkunç bir yarışmaya girdi. Bu yarışma sonunda kapitalizm Osmanlı İmparatorluğunu yuttu.

İlk kurtuluş savaşını yöneten kadro bu gerçekleri gözden kaçırmadı. Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi, 21 Ekim 1921 tarihli bildirisinde «Hayat ve istiklâlini yegane mukaddes emel bildiği Türkiye halkını emperyalizm ve kapitalizmin tahakküm ve zulmünden kurtarmak, irade ve hakimiyetinin sahibi kılmakla gayesine vasıl olacağı inancı» nı belirtiyordu. Yine aynı tarihlerde Mustafa Kemal : «Bağımsızlığımızı güven altında bulundurabilmek için, toptan milletçe bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı milletçe savaşmayı uygun gören bir doktrinin» izlenmesi gerektiğini söylüyordu. Böylece ilk kurtuluş savaşı felsefesinin emperyalizme ve kapitalizme karşı olmak şeklinde biçimlendiğini görüyoruz. Kurtuluş savaşının bu temel ilkeleri çevresinde kenetlenen halkımız, savaşını zafere ulaştırdı. Mustafa Kemal bu temel ilkeler gereğince zaferden sonra bütün yabancı şirketleri millileştirerek Türk halkını kapitalizmin zulmünden kurtardı. Ancak, Mustafa Kemal'in ölümünden sonra kapitalizmin imparatorluk döneminde palazlandırdığı kimseler toprak ağalarıyla birleşerek, halkımızı millî kurtuluş savaşı felsefesinden saptırdılar. Bu dönemde emperyalizme ve kapitalizme karşı olmak suç sayıldı. Böylece kurtuluş savaşı koşullarının biçimlendirdiği anti-emperyalist, anti-kapitalist Türk milliyetçiliği özünden koparılarak metafizik bir Ortaasya ülküsüne oturtuldu. Artık emperyalizmin yurdumuza yeniden bütün kurumlarıyla yerleşmesi için gerekli ortam hazırdı.

AMERİKAN EMPERYALİZMİ TÜRKİYE'DE

1947 yılında Amerika Birleşik Devletleriyle imzalanan ikili anlaşmayla Amerikan emperyalizmi Türkiye'ye ilk adımını attı. Bu tarihten sonra imzalanan ve sayıları ellibeşi geçen ikili anlaşmalarla Amerikan emperyalizmi Türk halkını denetimi altına aldı. Bunun sonucu olarak halkımızı petrolüyle, madeniyle, diğer yeraltı ve yerüstü servetleriyle sömürmekte, işbirliği ettiği sınıfların aracılığıyla kurtuluş savaşı sonunda halkımızın kanıyla, canıyla kavuştuğu bağımsızlığı geniş ölçüde zedelemektedir. Yurdumuzda otuzbeş milyon metrekarelik bir alan kaplayan Amerikan üsleri, bulundurdukları atom başlıklı füzelerle Türk halkını bir atom savaşının ilk kurbanı olmaya mahkûm etmektedir. Devlet örgütümüz Amerikan uzmanlarıyla doldurulmuş, birer Amerikan ajanı olan barış gönüllüleri en ücra köylerimize kadar girmişlerdir. Yirmibeş bin Amerikan askeri bugün yurdumuzda Amerikan emperyalizminin silâhlı bekçiliğini yapmaktadır.

Bu durumda Türk yurtseverleri için yapılacak tek şey vardır : Amerikan emperyalizmine karşı millî bir cephe kurmak. Şüphesiz anti-emperyalist cephe kurulurken ilk kurtuluş savaşımızın ana ilkelerini ve halkımızın emperyalizmin ağına ikinci kez düşüşünün nedenlerini gözönünde tutmak gerekir.

MİLLÎ BURJUVAZI MASALI

Halkımızın tekrar emperyalizmin ağına düşmesinin tek nedeni ve tek sorumlusu kurtuluş savaşından sonra yaratılmak istenen millî burjuva'zidir. Geri kalmış bir ülkede endüstri devrimi yapacak bir millî burjuvazi yaratılması olanaksızdır. Bu ülkelerde burjuvazi mutlaka yabancı sermayenin desteğini görmek zorundadır. Geri kalmış ülkelerin ekonomik gücü, halkını yok edesiye sömürmedikçe kendi içinde millî burjuvazinin yaratılmasını olanak dışı bırakmaktadır. Bütün bu gerçeklerin ışığında düşünülürse millî nitelikte bir burjuvazinin bugün Türkiye'de bulunmasının olanaksız olduğu görülür. Yabancı sermayeye ve toprak ağalığına karşı olmak millî burjuvazinin iki ana özelliğidir. Bizim burjuvazimizde bu iki ana özellik yoktur. Sanayiimiz ya ithalât ihracat işleriyle uğraşarak yabancı sermayeyle içli dışlı olmuş kimselerin, ya da aynı zamanda toprak ağası olanların elindedir. Bu türlü bir sanayinin millî sayılması teorik bakımdan yanlıştır. Varlığını emperyalizme borçlu olanları, ya da emperyalizmin yurdumuza girişine aracılık edenleri kolundan tutarak zorla anti-emperyalist mücadeleye sokmaya çalışmak, anti-emperyalist hareketi ikinci kez emperyalizmin ellerine teslim etmek demektir. Burada şunu da belirtmek gerekir, küçük el tezgâhları, atölyeler, yapımevleri sanayi niteliği taşımaz. Bu işle uğraşan kişiler çoğu zaman, 500-600 lira aylıklı bir devlet memurluğunu zanaatlarından üstün tutan dargelirli kişilerdir. Bunların kapitalizmden hiçbir bekledikleri yoktur.

KİMLER MİLLİYETÇİ

Anti-emperyalist cephe konusunda unutulmaması gereken bir nokta da milliyetçilik sorunudur. Emperyalizm kendine direnenlere karşı yerli işbirlikçilerini milliyetçi bir cephe olarak ileri sürmektedir. Bu, emperyalizmin bütün sömürdüğü ülkelerde oynadığı oyundur. Kurulacak anti-emperyalist cephe, emperyalizmin bu oyununu bozmak için milliyetçiliğin kesin bir tanımını yapmalıdır. Milliyetçilik her halkın tarihsel koşullarına göre biçimlenir. Türk milliyetçiliğini biçimleyen tarihsel koşullar kurtuluş savaşımızın koşullarıdır. Bu koşullar Türk milliyetçiliğini anti-emperyalist, anti-kapitalist bir özle biçimlendirmiştir. Anti-emperyalist cephe Türk milliyetçiliğinin anti-emperyalist, anti-kapitalist bir eylem olduğunu ortaya koyarak emperyalizmin yerli işbirlikçilerinin sahte milliyetçilik oyunlarını başlangıçta bozmalıdır.

ANTİ - EMPERYALİST CEPHE KİMİNLE BİRLİKTE, KİME KARŞI

Emperyalizme ve kapitalizme karşı savaşımı yürütmesi gereken anti-emperyalist cepheyi kimlerin kuracağı bütün yukarıdaki gerçekler gözönüne alınırsa ortaya çıkmaktadır. Bu cepheye işçiler, köylüler, aylıklılar, dargelirli memurlar, zanaatkârlar, üniversiteliler, sosyalist aydınlar katılmalıdır. Böylece bütün bu güçlerin desteğini kazanan anti-emperyalist cephe bir yandan Amerikan emperyalizmine karşı, öte yandan onunla çıkar birliğinde olan işbirlikçi çevrelere karşı mücadelesini yürütmelidir.

VE TÜRKİYE ANTİ - EMPERYALİST MİLLÎ CEPHESİ

Türk halkının sömürülmeden özgür, bağımsız ve böylece barış içinde yaşamasını amaçlayan Barış Derneği emperyalizme karşı tam bağımsız Türkiye ülküsünü gerçekleştirmek amacıyla Türkiye Anti-emperyalist Millî Cephesi'ni kurmuştur. Bugüne dek birçok işçi, aydın ve gençlik örgütünün katıldığı bu cephe yakın bir tarihte bir kurultay biçiminde toplanacak Amerikan emperyalizmiyle mücadelenin ilkelerini somut sorunlara uygulayarak bir yöntem saptayacaktır. Seçilecek Yürütme Kurulu Kurultay'ın kararlarını uygulayacak, uygulamaya imzacı bütün kuruluşların, kişilerin katılmasını sağlayacaktır.

Bütün yurtseverlere ve milliyetçi derneklere açık olan bu cephe emperyalizmle mücadelesini Anayasamızın halkçı ve devrimci ilkelerinin ışığı altında yürütecektir.

8 DÖNÜŞÜM
ONBEŞ GÜNLÜK SOSYALİST DERGİ
Yıl : 2 — Sayı : 8 — 1 Aralık 1966
Sahibi ve Yazı işleri Müdürü : ABDULLAH NEFES
Yönetim yeri : Menekşe Sokak 27/2 - Ankara — Her türlü haberleşme adresi : PK 193 Yenişehir - ANKARA
— Gönderilen yazılar geri verilmez. DÖNÜŞÜM adı anılmadan iktibas yapılamaz. — FİATI : 100 Kuruştur.
ABONE : Yıllık 24; Altı Aylık 12 Liradır. — Dizilip Basıldığı yer: İŞ Matbaacılık ve Ticaret - Ankara Tel 119283